

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ UYGULANAN İLKÖĞRETİM İKİNCİ
KADEMEDE GÖREV ALAN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN
KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN VE
SINIFLARINDAKİ ENGELLİ ÖĞRENCİLERE BAKIŞ AÇILARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ**

(ADANA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Ebru Naile ERTUNÇ

ANKARA

2008

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ UYGULANAN İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEMEDE
GÖREV ALAN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ
HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN VE SINIFLARINDAKİ ENGELLİ
ÖĞRENCİLERE BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

(ADANA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Ebru Naile ERTUNÇ

Tez Danışmanı

Yrd.Doç.Dr. Sibel SUVEREN

ANKARA

2008

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Ebru Naile ERTUNÇ‘ un Kaynaştırma Eğitimi Uygulanan İlköğretim İkinci Kademedeki Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin ve Sınıflarındaki Öğrencilere Bakış Açılarının Değerlendirilmesi başlıklı tezi

..... tarihinde, jürimiz tarafından
..... Anabilim / Anasanat Dalında Yüksek Lisans /
Doktora / Sanatta Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı):

Üye :

Üye :

Üye :

Üye :

ÖNSÖZ

Araştırmada Adana ili Seyhan ilçesinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkında bilgi düzeyleri ve sınıflarındaki öğrencilere bakış açıları değerlendirilmiştir.

1.bölümde problem, amaç ve önem açıklanarak araştırmanın varsayımları ve sınırlılıkları belirlenip, konuyla ilgili tanımlara ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Konuyla ilgili çeşitli kaynaklardan elde edilen bilgilerin toplandığı kavramsal çerçeve araştırmanın 2.bölümünü oluşturmaktadır.

Araştırmanın yöntemi, 3. bölümde, bulgular ve yorumlar kısmı 4.bölümde bulunmaktadır. 5. ve son bölümde ise, araştırmadan elde edilen sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Çalışmalarımda bana yol gösteren tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Sibel SUVEREN'e, çalışmamın fikir babası daha doğrusu annesi Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi Sayın Dr. Ferda GÜRSEL'e, çalışmam boyunca desteğini hiç esirgemeyen annem Nuran DEMİRAY'a ve eşim Alper ERTUNÇ'a, Ankara'da olmadığım sürece çalışmam ile ilgili bütün işler için koşuşturup duran yol arkadaşım, dostum Serpil ABAKAY'a sonsuz teşekkürler.

Bu çalışma canım kızım Ece ERTUNÇ'a ithaf edilmiştir.

Ebru Naile ERTUNÇ

ÖZET

Kaynaştırma Eğitimi Uygulanan İlköğretim İkinci Kademedede Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin ve Sınıflarındaki Öğrencilere Bakış Açılarının Değerlendirilmesi

Ertunç, Ebru Naile

Yüksek Lisans, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Sibel SUVEREN

Mart, 2008

Bu araştırmanın amacı, kaynaştırma eğitiminin uygulandığı ilköğretim ikinci kademedede görevli beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeylerinin ve sınıflarındaki öğrencilere bakış açılarının nasıl olduğunun ortaya konulmasıdır.

Araştırma betimsel bir alan araştırmasıdır.

Araştırmanın evrenini Adana ili Seyhan ilçesinde bulunan ilköğretim okullarında görevli beden eğitimi öğretmenleri oluşturmuştur.

Araştırmanın örneklemini Seyhan ilçesindeki ilköğretim ikinci kademedede görev yapan beden öğretmenleri içinden Random tekniği ile belirlenmiş 29 ilköğretim okulundaki 52 beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur.

Verilerin toplanması için kaynaştırma uygulamasında yer alan 52 beden eğitimi öğretmenin kaynaştırma uygulamaları ile ilgili olarak bilgilerini, bu uygulamalara karşı tutumlarını, sınıflarındaki engelli öğrencilere bakış açılarını araştırmayı amaçlayan anket formları geliştirilmiş ve uygulanmıştır.

Bu araştırmada elde edilen veriler SPSS 13 (Statistical packet for the social sciences) programında değerlendirilmiştir. Aritmetik ortalama ve yüzde değerler kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin değerlendirilmesinde tabloladıştırma ve grafik kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulguların sonucunda, anket uygulanan bireylerin kaynaştırma uygulamaları ile ilgili bilgilerinin yetersiz olduğu ancak sınıflarındaki öğrencilere bakış açılarının olumlu olduğu izlenimi belirgin olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Kaynaştırma Eğitimi, Özel Eğitim, Beden Eğitimi

SUMMARY

The aim of this research is to introduce what the Physical Education Teachers' knowledge levels about "inclusion education" and to evaluate their aspects to those students who are serving at the second part of the Primary Schools which providing inclusive education (education of disable and non-disable children together in mainstreaming school).

Research is a figurative area research.

The pace of the research is formed by the teachers who are serving in Primary Schools in Seyhan-Adana.

The examples of the research is formed by 52 Physical Education teachers from 29 schools, selected with random technic, who are serving at the second part of the Primary Schools in Seyhan–Adana.

In order to get the datas, statistical study forms which are aiming of the inclusion knowledge of the 52 teachers performing in inclusion applications, their attitude about the applications and their aspects about the disabled students in their classes are improved and carried out.

Datas got from that research have been evaluated in SPSS 13 Statistical packet for the social sciences. Mean and percentage are used. While evaluting the datas,charts and graffics are used.

At the end of the research, it is carried out distinctly that the teachers knowledge on inclusion education is lack but their aspects to those students in their classes are positive.

Key words: inclusion education , special education, Physical Education

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	ix

GİRİŞ

1.1. PROBLEM.....	1
1.2. AMAÇ	2
1.3. ÖNEM	5
1.4. SAYILTILAR	6
1.5. SINIRLILIKLAR	6
1.6. TANIMLAR.....	7
1.6.1. Beden Eğitimi	7
1.6.2. Engelli	7
1.6.3. Özel Eğitim.....	8
1.6.4. Kaynaştırma Eğitimi	9
1.6.6.1.1 Görme Engelliler.....	11
1.1.6.5.2. İşitme Engelliler.....	11
1.1.6.5.3. Ortopedik Engelliler.....	12
1.1.6.5.4. Zihinsel Engelliler.....	12
1.1.6.5.5. Süreğen Hastalığı Olanlar.....	13
1.1.6.5.6. Uyum Güçlüğü Olan Öğrenciler.....	13
1.1.6.5.7. Üstün ve Özel Yetenekli Olan Öğrenciler.....	14
1.1.6.5.8.Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler.....	14

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. ÜLKEMİZDEKİ KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARI VE 573 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME.....	15
2.2. TÜRKİYE'DEKİ KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	16

2.3. DİĞER ÜLKELERDE KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	18
2.4. ÖZEL EĞİTİMDE BEDEN EĞİTİMİNİN ÖNEMİ.....	18
2.5. 2001-2007 YILLARI ARASINDA ENGELLİLER İLE İLGİLİ HİZMET İÇİ EĞİTİM FALİYET PROGRAMI	19
BÖLÜM III	
YÖNTEM	
3.1. ARAŞTIRMANIN EVRENİ.....	22
3.2. ÖRNEKLEM	22
3.3. VERİLERİN TOPLANMASI	24
3.4. UYGULAMA SÜRECİ	24
3.5. VERİLERİN ANALİZİ	24
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUMLAR	
4.1- DENEKLERİN KİMLİK BİLGİLERİ İLE İLGİLİ BULGULAR.....	25
4.1.1- Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyet, Medeni Durum Bilgileri İle İlgili Bulgular.....	25
4.1.2. Mezun Olunan Okula İlişkin Bulgular	27
4.1.3. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine İlişkin Bulgular	28
4.2. DENEKLERİN SINIFLARINDAKİ ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN SAYISI İLE İLGİLİ BULGULAR.....	29
4.2.1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Engelli Öğrenci Sayısına İlişkin Bulgular.....	29
4.2.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Engelli Öğrencilerinin Özür Grubuna İlişkin Bulgular	30
4.3. DENEKLERİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN TESPİTİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR	31
4.3.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin 573 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına İlişkin Bulgular.....	32
4.3.3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına İlişkin Bulgular.....	32
4.3.4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimiyle İlgili Kurs ve Seminerlere Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Bulgular	32

4.3.5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi İle İlgili Yeterli Bilgiye Sahip Olup Olmadıklarına İlişkin Bulgular	33
4.3.6. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özel Eğitim İle İlgili Bilgi Sahibi Olması Gerekliliği Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular	34

4.4. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN SINIFLARINDAKİ ENGELLİ ÖĞRENCİLERE BAKIŞ AÇILARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

.....	35
4.4.1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci Sınıfa Gelmeden Önce Neler Yaptıklarına İlişkin Bulgular.....	35
4.4.2. Deneklerin Beden Eğitimi Dersinin Engelli Öğrencilere Sporla İlgili Bilgi Beceri ve Alışkanlıklar Kazandıracağı Görüşüne İlişkin Bulgular	36
4.4.3. Deneklerin Beden Eğitimi Dersinin Engelli Öğrencilerin Sosyal Gelişimlerine Katkı Sağlayacağına İnançlarına İlişkin Bulgular	36
4.4.4. Deneklerin Beden Eğitimi Dersinin İşbirliği İçinde Çalışma Alışkanlığını Geliştirebileceği Görüşüne Katılmalarına İlişkin Bulgular	36
4.4.5. Beden Eğitimi Öğretmenleri Ders Anlatırken Engelli Öğrencinin Derste İşlenen Konuları Anlayabilmesi Görüşüne İlişkin Bulgular	37
4.4.6. Engelli Olmayan Çocukların Engelli Arkadaşlarına Yaklaşımlarının Nasıl Olduğuna İlişkin Bulgular.....	38
4.4.7. Engelli Olmayan Öğrencilerin Engelli Arkadaşlarından Etkilenip Etkilenmediklerine İlişkin Bulgular	39
4.4.8. Engelli Olmayan Öğrenciler Etkileniyorlarsa Nasıl Etkilendiklerine İlişkin Bulgular.....	40
4.4.9. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrencileri Diğer Arkadaşlarıyla Kaynaştırmak İçin Çaba Gösterip Göstermediklerine İlişkin Bulgular.....	41
4.4.10. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrencileri Diğer Arkadaşlarıyla Kaynaştırmak İçin Ne Tür Bir Çaba Gösterdiklerine İlişkin Bulgular.....	42
4.4.11. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci İle İlgili Ne Tür Problem Yaşadıklarına İlişkin Bulgular.....	43
4.4.12. Engelli Öğrencilere Karşı Öğretmenlerin Davranış Problemlerini Çözmek İçin Neler Yaptıklarına İlişkin Bulgular	44
4.4.13. Engelli Öğrencilere Karşı Öğretmenlerin Sabırlı Olması Gerekliği Görüşüne İlişkin Bulgular.....	45

4.4.14. Engelli Öğrencilerin Velilerinin Öğrencilere Sunulan Eğitimlerde Yaklaşımlarının Yeterli Olup Olmadığı Görüşüne İlişkin Bulgular	46
4.4.15. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci İçin Nasıl Bir Program Uyguladıklarına İlişkin Bulgular	47
4.4.16. Kaynaştırma Uygulamasının Gerekli Olup Olmadığı Görüşlerine Ait Bulgular	48
4.4.17. Kaynaştırma Uygulamasının Yararlı Olup Olmadığı Görüşlerine Ait Bulgular	49
4.4.18. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenciler Ayrı Sınıfta mı Yoksa Diğer Öğrencilerle Aynı Sınıfta mı Eğitim Almalıdır Görüşlerine İlişkin Bulgular ...	50
4.4.19. Beden Eğitimi Dersinde Kaynaştırma Yerine Başka Bir Model Düşünülebilir mi Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	51
4.4.20. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarında Bulunan Engelli Öğrencinin Sınıflarından Alınmasına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular	52

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ.....	53
5.2 ÖNERİLER.....	62
5.2.1. Eğitim ve Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	62
5.2.2. İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	62
KAYNAKLAR	64
EKLER	70
EK 1- UYGULANAN ANKETE İLİŞKİN MEB EĞİTİM ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI İZİN YAZISI	71
EK 2- ANKET FORMU	72
EK 3- 2002-2007 YILLARI ARASI ENGELLİLER İLE İLGİLİ HİZMET İÇİ EĞİTİM FAALİYET PROGRAMI.....	81

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyet, Medeni Durum Bilgileri İle İlgili Bulgular Tablosu	26
Tablo 2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Bilgileri İle İlgili Bulgular Tablosu	27
Tablo 3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Eğitim Kurumuna İlişkin Bulgular Tablosu	28
Tablo 4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine İlişkin Bulgular Tablosu.....	29
Tablo 5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Uygulamasının Ne Olduğuna İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular Tablosu	32
Tablo 6. Deneklerin 573 Sayılı Kanun, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına İlişkin, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimiyle İlgili Kurs ve Seminerlere Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Bulgular Tablosu	33
Tablo 7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özel Eğitim İle İlgili Bilgi Sahibi Olması Gerekliliği Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular Tablosu	35
Tablo 8. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci Sınıfa Gelmeden Önce Nasıl Davrandığına İlişkin Bulgular Tablosu	36
Tablo 9. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Beden Eğitimi Dersinin Engelli Öğrencilere Sporla İlgili Bilgi Beceri ve Alışkanlıklar Kazandıracağı Görüşüne İlişkin, Engelli Öğrencilerin Sosyal Gelişimlerine Katkı Sağlayacağına İnançlarına İlişkin ve İşbirliği İçinde Çalışma Alışkanlığını Geliştirebileceği Görüşüne Katılmalarına İlişkin Bulgular Tablosu	37
Tablo 10. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci Ders Anlatılırken Derste İşlenen Konuları Anlayabilmesine İlişkin Görüşüne Ait Bulgular Tablosu	38
Tablo 11. Engelli Olmayan Çocukların Engelli Arkadaşlarına Yaklaşımlarının Nasıl Olduğuna İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular Tablosu.....	39
Tablo 12. Engelli Olmayan Öğrencilerin Engelli Arkadaşlarından Etkilenip Etkilenmediklerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular Tablosu	40
Tablo 13. Engelli Olmayan Öğrencilerin Engelli Öğrencilerden Nasıl Etkilendiklerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular Tablosu	41
Tablo 14. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrencileri Diğer Arkadaşlarıyla Kaynaştırmak İçin Çaba Gösterip Göstermediklerine İlişkin Bulgular Tablosu	42

Tablo 15 Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrencileri Diğer Arkadaşlarıyla Kaynaştırmak İçin Ne Tür Bir Çaba Gösterdiklerine İlişkin Bulgular Tablosu	43
Tablo 16. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Engelli Öğrenci İle En Çok Hangi Konuda Problem Yaşadıkları Görüşüne İlişkin Bulgular Tablosu	44
Tablo 17. Engelli Öğrencilere Karşı Öğretmenlerin Davranış Problemlerini Çözmek İçin Neler Yaptıklarına İlişkin Bulgular Tablosu	45
Tablo 18. Engelli Öğrencilere Karşı Öğretmenlerin Sabırlı Olması Gerektiği Görüşüne İlişkin Bulgular Tablosu.....	46
Tablo 19. Engelli Öğrencilerin Velilerinin Öğrencilere Sunulan Eğitimlerde Yaklaşımlarının Yeterli Olup Olmadığı Görüşüne İlişkin Bulgular Tablosu	47
Tablo 20. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci İçin Nasıl Bir Program Uyguladıklarına İlişkin Bulgular Tablosu.....	47
Tablo21. Kaynaştırma Uygulamasının Gerekli Olup Olmadığı Görüşlerine Ait Bulgular Tablosu	48
Tablo 22. Kaynaştırma Uygulamasının Yararlı Olup Olmadığı Görüşlerine Ait Bulgular Tablosu	49
Tablo 23. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenciler Ayrı Sınıfta mı Yoksa Diğer Öğrencilerle Aynı Sınıfta mı Eğitim Almalıdır Görüşlerine İlişkin Bulgular Tablosu.....	50
Tablo 24. Beden Eğitimi Dersinde Kaynaştırma Yerine Başka Bir Model Düşünülebilir mi Görüşlerine İlişkin Bulgular Tablosu	51
Tablo 25. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarında Bulunan Engelli Öğrencinin Sınıflarından Alınmasına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular Tablosu.....	52

GRAFİK TABLOSU LİSTESİ

Grafik 1. Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Engelli Öğrencilerin Grafik Tablosu.....

Grafik 2. Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Engelli Öğrencilerin Özür Grupları Grafik Tablosu

Grafik 3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi İle İlgili Yeterli Bilgiye Sahip Olup Olmadıklarına İlişkin Grafik Tablosu

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. PROBLEM

Her birey sürekli gelişen ve değişen dünyaya uyum sağlamak o yaşantının bir parçası olmak için çaba gösterir. Bu hızlı değişime uyum sağlamanın şüphesiz en etkin ve temel aracı eğitimidir (Duman, S.2003,s.1).

Eğitim bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım eder (Varış, F.1998, s.9). Bireye yeni davranışlar kazandırır. Bu açıdan bakıldığında eğitim; bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Duman, S.2003,s.14). Eğitimde bireysel farklılıklar da çok önemlidir. Bu farklılıklar öğrenme ve kavramada oluşabilecek farklılıklardır.

Günümüzde bireysel farklılıkların dikkate alınması demokrasi ve insan hakları alanında yaşanan gelişmeler engelli bireyi toplumdan uzaklaştıran bir eğitim tarzının reddedilmesini mecbur kılmıştır (Kuz, Tayyar, 2001,s.3). Bu farklılıklar özel eğitim çerçevesinde değerlendirilir. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, 573 sayılı özel eğitim hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede özel eğitimi şöyle tanımlar; özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim gereksinimlerini karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile onların özür ve özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitime 'özel eğitim' denir. Özel eğitim gerektiren tüm bireyler; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetinden yararlandırılırlar (Gürsel, F ve Ark.2001). Bu bireyler normal çocuklarla aynı sınıfta eğitim görebilirler buna da kaynaştırma eğitimi denir.

Genel anlamda Milli Eğitim Bakanlığı Özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinin 67. maddesinde kaynaştırma; **“özel eğitim gerektiren bireylerin yetersizliği olmayan akranları ile birlikte eğitim ve öğretimlerini resmi ve özel, okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına**

dayanan, destek eğitim hizmetlerinin sağlandığı özel eğitim uygulamalarıdır.” şeklinde tanımlanmaktadır (MEB 2000).

Kaynaştırma, eğitimde fırsat eşitliği ve normalleştirme ilkesinden kaynağını alır. Engelli ve normal gelişim gösteren çocukların eğitsel ve sosyal yönlerden bütünleştirilmesi süreci olarak tanımlanır (Kuz, Tayyar, 2001,s.7).

Özel eğitim kapsamı içinde beden eğitiminin de önemi yadsınamaz. Beden eğitimi bireyin fiziksel, devinişsel, duygusal, zihinsel ve toplumsal gelişimine katkı amacına yönelik organize edilmiş bedensel etkinliklerin tümü olarak tanımlanabilir (İNAL, A.2000,s.7). Beden eğitimi ve spor fiziksel psikolojik ve sosyal olarak engellilerin toplumla iletişime geçmesinin en kolay yoludur (Akdenk; Ağaoğlu; İmamoğlu,1997:79-191). Beden eğitimi engelliler için bu denli önem arz ederken ülkemizde uygulanan kaynaştırma eğitimi içinde beden eğitimi öğretmeninin kaynaştırma uygulamaları ile ilgili bilgisi, öğrencilerine karşı davranışları ve öğrencilerine bakış açıları ile beden eğitimi dersinin ne denli yararlı olduğu da tartışma konusudur.

Bu araştırmada kaynaştırma uygulamaları içinde görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin, kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeyleri ve engelli öğrencilerini nasıl değerlendirdikleri tespit edilmeye çalışılacaktır.

1.2. AMAÇ

Bu araştırmada; kaynaştırma uygulaması yapılan ilköğretim ikinci kademedede görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeylerinin tespiti ve sınıflarındaki öğrencilere bakış açılarının değerlendirilmesi için aşağıda oluşturulan amaçlar araştırılacaktır.

1.2.1. Kaynaştırma uygulamasındaki beden eğitimi öğretmenleri kaynaştırma uygulaması ile ilgili bilgi sahibi midirler?

1.2.1.1. Kaynaştırma uygulamasına dahil olan beden eğitimi öğretmenleri 573 sayılı kanun hükmünde kararname ve yönetmelikleri hakkında bilgi sahibi midirler?

1.2.1.2. Kaynaştırma uygulamasına dahil olan beden eğitimi öğretmenleri kaynaştırma ile ilgili kurs ve seminerlere katılmış mıdır?

1.2.2. Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıflarındaki engelli öğrencilere karşı bakış açıları nasıldır?

1.2.2.1. Beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi dersinin engelli öğrencilere sporla ilgili bilgi beceri ve alışkanlıklar kazandıracak görüşüne katılıyorlar mı?

1.2.2.2. Beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi dersinin engelli öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı sağlayacağına inanıyorlar mı?

1.2.2.3. Beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi dersinin işbirliği içinde çalışma alışkanlığını geliştirebileceği görüşüne katılıyorlar mı?

1.2.2.4. Beden eğitimi öğretmenleri engelli öğrenciye ders anlatırken derste işlenen konuları anlayabiliyor mu?

1.2.2.5. Beden eğitimi öğretmenleri engelli olmayan çocukların engelli arkadaşlarına yaklaşımlarının nasıl olduğunu düşünmektedirler?

1.2.2.6. Beden eğitimi öğretmenleri engelli olmayan öğrencilerin sınıflarındaki engelli arkadaşlarından etkilenip etkilenmediklerini düşünüyorlar mı?

1.2.2.7. Beden eğitimi öğretmenleri engelli öğrencileri diğer arkadaşlarıyla kaynaştırmak için çaba gösteriyorlar mı?

1.2.2.8. Beden eğitimi öğretmenleri engelli öğrencileri diğer arkadaşlarıyla kaynaştırmak için çaba gösteriyorlar mı?

1.2.2.9. Beden eğitimi öğretmenleri engelli öğrenci ile hangi konularda problem yaşıyorlar?

1.2.2.10. Beden eğitimi öğretmenleri engelli öğrenci ile ilgili ortaya çıkan davranış problemini çözmek için neler yapıyorlar?

1.2.2.11. Engelli öğrencilere karşı öğretmenlerin sabırlı olmalarının gerekliliğine inanıyorlar mı?

1.2.2.12. Beden eğitimi öğretmenleri, engelli öğrenci velilerinin öğrencilere sunulan eğitimlerde yaklaşımlarının yeterli olup olmadığına inanıyorlar mı?

1.2.2.13. Beden eğitimi öğretmenleri engelli öğrenciye nasıl bir program uyguluyorlar?

1.2.2.14. Beden eğitimi öğretmenlerine göre kaynaştırma uygulaması gerekli midir?

1.2.2.15. Beden eğitimi öğretmenlerine göre kaynaştırma uygulaması yararlı mıdır?

1.2.2.16. Beden eğitimi öğretmenlerine göre engelli öğrenciler ayrı sınıfta mı yoksa diğer öğrencilerle aynı sınıfta mı eğitim almalıdır?

1.2.2.17. Beden eğitimi dersinde kaynaştırma yerine başka bir model düşünülebilir mi?

1.2.2.18. Sınıflarında bulunan engelli öğrencinin sınıflarından alınmasını istiyorlar mı?

1.3. ÖNEM

Bu araştırma;

Engelli bireylerin sayısı nüfusun yaklaşık % 14'ünü kapsamaktadır. Spor bedensel zihinsel duygusal gelişimi sağlar. Engellilerinde toplumun uyumlu bireyleri haline getirilmesine katkıda bulunur.

Beden eğitimi, insanın beden ve ruh yapısını, irade ve kendine güvenini geliştirir. Bireylerin sosyalleşmesini sağlar. Özellikle özürlü çocukların kendilerine güven sağlayarak bağımsız bir yetişkin olabilmeleri ve sosyalleşebilmeleri açısından beden eğitimi çok önemli bir rol oynar (Duman, S.2003,s.15). Özürlü birey spor aktiviteleri sonucunda daha bağımsız hareket edebilme yeteneği kazanır (Gürsel, F; Özbek, O, Diler,S). Dünya özürlüler için zor bir yerdir. Bedensel ve zihinsel sınırlaması olanlar, gerçek yeteneklerinin çoğunlukla anlaşılamadığı bir dünyada, iki kat çaba sarf etmek zorunda kalırlar (Gürsel, F ve Ark.2001). İşte kaynaştırma eğitimi burada daha çok önem kazanır. Kaynaştırma engelli ve normal gelişim gösteren çocukların eğitsel ve sosyal yönden bütünleştirilmesi sürecidir (Yeni, E.2005,s.5). Çünkü her çocuk ait olma ve değerli olma duygularını yaşamalıdır. Engelli çocuklar kaynaştırmayla sosyal ve eğitimsel yaşamda akranlarıyla birlikte olabilme, onları model alarak daha geniş bir toplum tarafından benimsenme, yeni beceriler geliştirebilme ve öğrendikleri ile yeni davranışları uygulama fırsatı elde ederler (Yeni, E.2005,s.5).

Engelli bireyler için son derece önemli olan iki kavram kaynaştırma ve spor olduğuna göre burada beden eğitimi öğretmenlerinin tutumları ön plana çıkar. Öğretmenin engelli öğrencilere yönelik göstereceği kabul sınıf ortamında genel kabul havasının yaratılması açısından da gerekli olmaktadır. Çünkü öğretmen davranışlarıyla sınıftaki öğrencilerin kendilerine, birbirlerine yönelik tutumlarını oluşturmada bir model olmak durumundadır. Bu nedenle engelli bireylerin bilişsel duyuşsal, sosyal ve beden eğitimi için özellikle psikomotor becerilerinin gelişimi için uygulanan programların başarısı bu programları uygulayan eğitim personelinin engele ilişkin bilgi düzeyinin yanı sıra, engelli bireylere yönelik tutumlarıyla

yakından ilişkilidir. Bu ilişki nedeniyle de öncelikle bu tutumların araştırılması sorunların, beklentilerin ortaya çıkarılması gerekmektedir(Özbaba, N.2000,s.16)..

Araştırma bulgularının kaynaştırma eğitimi uygulanan ilköğretim okullarında görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin yaşadıkları sorunların irdelenmesine ve daha başarılı bir kaynaştırma uygulamasının gerçekleşmesine yönelik önerilerin oluşmasını sağlaması umulmaktadır.

Adana ilinde görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamaları ile bilgi ve beklentileri açısından bir durum tespit çalışması olmasından dolayı önemli görülebilir. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerini sınıflarındaki öğrencilere bakış açılarını ortaya koyacak bir durum tespit çalışması olmasından dolayı önemli görülebilir.

1.4. SAYILTILAR

1. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu,
2. Anket sorularının araştırmanın amacını gerçekleştirecek verileri toplayıcı nitelikte olduğu,
3. Ankete verilen cevapların gerçeği yansıttığı,
4. Ulaşılabilecek verilerin geçerlilik ve güvenilirlik derecesinin yüksek olduğu,
5. Seçilen örneklemin evreni temsil etme özelliğine sahip olduğu temel sayıltı olarak kabul edilmiştir.

1.5. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma Adana ili Seyhan ilçesinde bulunan ve kaynaştırma eğitimi uygulanan ilköğretim ikinci kademe okullarıyla, veri toplama aracındaki anket sorularına verilen cevaplarla ve konu alanına ilişkin olarak ulaşılabilen kaynaklarla sınırlıdır.

1.6. TANIMLAR

1.6.1. Beden Eğitimi

Bireyin beden ve ruh sağlığını koruyan, beden becerilerini geliştirmeye yönelik gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyun, jimnastik gibi spora dönük alıştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir (İnal, A.N.2000).

Nebioğlu (2004) kitabında beden eğitimini, ‘fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesi’ olarak tanımlar.

Beden eğitimi kişinin, fiziki güç ve yeteneklerinin, ruhsal, toplumsal ve karakter kişiliğinin eğitimidir (Sönmez ve Sunay 2001, s.106).

Beden eğitimi sağlıklı, mutlu ve güçlü olma, kişilik, karakter ve ahlaki değerler kazanmak, kültürleşme, toplumsallaşma ve vatandaşlık eğitimidir. Eğitim bilimcilere göre beden eğitimi vücudun, ruhun ve zekânın gelişmesini etkileyen hareketlerin tümü olarak tanımlanmaktadır (Aksoy 1999, s.17).

Beden eğitimi bireyin büyüme,gelişme ve davranışlarını sağlayan geniş tabanlı ve güçlü bir eğitim alanıdır (Aracı, H. 2002 s: 3).

Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Başka bir deyişle öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, fert ve toplum önünde sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik olmalarını sağlar (Başoğlu, 1999, s.5).

Beden Eğitimi; Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh ve fikir gelişimini sağlamaktır. İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbiriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibariyle sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi, insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde yol almasında büyük rol oynar (Serimer, C).

1.6.2. Engelli

Kendi yaşlılarından olumsuz yönde farklılıklar gösteren ve sahip oldukları bu yetersizlikler sebebiyle çevrenin dikkatini çeken çocuklara 'engelli' çocuklar denir (Özer, 2001, s.2).

Çeşitli nedenlerle bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılıklar gösteren birey olarak engelli tanımı karşımıza çıkar (MEB Özel Hizmetler Yönetmeliği).

Engelli tanımı için ağırlıklı olarak, gözlenen zedelenme veya yetersizliğe bağlı olarak ortaya çıkan durum ifadesi kullanılmaktadır. Bir başka tanım ise şöyledir; kişinin bedensel, zihinsel ve ruhsal yetenek ve özelliklerinden bir kısmını sürekli olarak yitirmesine ve normal yaşamın gereklerine uyamama durumuna engel, böyle kişilere de engelli denir (Tatar,Y. 1997,s.9).

Bir yetersizlik veya özür nedeni ile yaşa, cinsiyete, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak kişiden beklenen rollerin kısıtlanması veya yerine getirememesidir (I.Özürlüler şurası, 2000, s.6).

Birleşmiş milletler genel kurulunun insan hakları evrensel bildirgesine ek 3447 no'lu sakat kişilerin hakları bildirisinin 1. maddesine göre engelli; normal bir kişinin kişisel ya da sosyal yaşantısında kendi kendisine yapması gereken işleri, bedensel veya ruhsal yeteneklerindeki kalıtsal ya da sonradan olma herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlar sakattır. Şeklinde tanımlanmaktadır (I.Özürlüler şurası, 2000, s.6).

Sakatları koruma milli koordinasyon kuruluna göre ise engelli; bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal özelliklerinde belirli bir oranda fonksiyon kaybına neden olan organ yokluğu veya bozukluğu sonucu normal yaşamın gereğine uymayacak düzeyde özürlenmiş kişi sakat, özürlenme durumu sakatlıktır.

Bireyin yaşadığı sürece yaş, cins, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak oynaması gereken roller vardır. Birey yetersizlik yüzünden bu rolleri gereği gibi oynayamaz durumda kalırsa buna özür, engel denir (Özsoy,Y.2002,s.5).

Bütün tanımlardan yola çıkarak genel anlamda engelliği şöyle tarif edebiliriz; şahsın bedeni ve genel yapısında doğuştan ya da sonradan gelen gözlenebilen veya gözlenemeyen değişikliklerin, yetersizlik sonucunu doğurması, başka bir deyişle organlarda eksiklik veya işleyiş bozukluklarıyla, düşünce, muhakeme, idrak ve uyum gibi melekelerin yitirilmesi sonucu kişinin yaşadığı toplumda, yaşlıları veya hemcinslerinin yapabildiği bedeni ihtiyaçları giderme sosyal veya kültürel faaliyetlere katılım veya tamamen yapamama durumuna engel, bu durumdaki kişiye de engelli denir (Tatar, Y. 1997,s.11).

1.6.3. Özel Eğitim

Özel eğitim normal diye adlandırılan bireylerden bazı gelişim özellikleri nedeniyle ayrılık gösteren çocukların eğitim ve öğretim işlerini kapsayan çalışmalardır (Batu,Sema 2000,s.1).

Bireyin akademik, iletişim devim ve uyum alanlarında önemli eksiklik, kusur yaratan durumların önlenmesi, azaltılması ya da ortadan kaldırılmasıyla ilgili eğitsel değişkenlerin düzenlenmesi uğraşısına özel eğitim denir (Özsoy,Y.2002,s.6).

Ataman (2003) ise; özel eğitim tanımlarına başka özellikler de ekleyerek özel eğitimi, çoğunluktan farklı ve özel gereksinimli çocuklara sunulan, üstün özellikleri olanları yetenekleri doğrultusunda kapasitelerinin en üst düzeye çıkmasını sağlayan, yetersizliği engele dönüştürmeyi önleyen, engelli bireyi yeterli hale getirerek topluma kaynaşmasını ve bağımsız üretici bireyler olmasını destekleyecek becerilerle donatan eğitim olarak tanımlamaktadır.

573 sayılı KHK da özel eğitim tanımı ise şöyle yapılır;

Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim gereksinimlerini karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile onların özür ve özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitime özel eğitim denir (ÖEHY).

1.6.4. Kaynaştırma Eğitimi

Kaynaştırma, bireyselleştirilmiş eğitim plan ve programları içerisinde uygun görülen özürlü çocuklarla normal akranlarının eğitim ve sosyal yönlerden bütünleştirilmesidir (Soysal,A.1999,s.29).

Spodek ve Ark.larına göre Kaynaştırma; engelli çocukların mümkün olduğu kadar çok engelli olmayan akranlarıyla birlikte aynı ortamlarda eğitilmesi veya aynı aktivitelere mümkün olduğu kadar çok birlikte katılma fırsatının sağlanmasıdır (Spodek, B; Srachon,O. N, Lee.B.C 1983,s.11). Engelli öğrencileri engel derecesine göre ortaya çıkan ihtiyaçları okullarında veya sınıflarında karşılanmak üzere ailesinin de görüşü alınmak suretiyle normal okullarda akranlarıyla birlikte eğitilmesidir (Sarı, H. 2002,s.5)

Kaynaştırma eğitimi engelli çocukların normal eğitim sınıflarında normal gelişim gösteren akranlarıyla sosyal ve eğitimsel açıdan birlikteliklerinin sağlanmasıdır (Lewis, Rena B. Doorlag, Donald,2004,s.4). Özürlü öğrencilerin en az sınırlamalı eğitim programına yerleştirilmelerini öngören yasaların gerektirdiği düzenlemeye kaynaştırma eğitimi denir.

Özellikleri uygun olan engelli bireylerin bireysel eğitim programı çerçevesinde normal ve özel eğitim personelinin sorumluluğu altında eğitimsel, sosyal ve süre olarak normal yaşlılarıyla bütünleştirilmesidir (Sucuoğlu,B. 1996, 25-43).

Engelli öğrenciler kaynaştırmada; normal gelişim gösteren akranlarıyla yetenek ve yeterlilikleri, gereksinimleri ve yapabilecekleri dikkate alınarak hazırlanmış programlarla, özel gereksinimlerinin karşılanacağı destek hizmetlerle sosyal ve eğitimsel açıdan birliktelikleri sağlanarak normal okulda normal düzenleme içinde eğitilmektedirler (Kargın, T. ve Baydık B. 2002,s.(3) 2).

Özel eğitim sözlüğüne göre kaynaştırma; ana eğitim akışı ya da düzeni içinde özel eğitime yer verme ana kümeye katma harmanlama anlamına gelir. Dar anlamda

kaynaştırma ise; engelli bir öğrenciyi normal okullardaki bir engelliler sınıfına ya da kümesine yerleştirme yöntemidir (Öncül,R. 1989,s.25).

Kaynaştırma gerektiğinde sınıf öğretmenine veya engelli öğrenciye özel eğitim uzmanları tarafından destek özel eğitim hizmetleri sağlanması koşuluyla engelli öğrencilerin bireysel özellikleri göz önüne alınarak normal eğitim ortamında ve normal yaşlılarıyla birlikte eğitilmeleridir (Strain, P. Kerr,M.M 1981,s.21).

Kaynaştırma, özel eğitim gerektiren bireylerin, yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte eğitim ve öğretimlerini resmi ve özel okul öncesi ilköğretim, yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan, destek eğitim hizmetlerinin sağlandığı Özel eğitim uygulamalarıdır (Temir, D.2002,s.20).

Ülkemizde halen, görme, işitme, ortopedik, zihinsel engelliler, süregen hastalığı olanlar, uyum güçlüğü olanlar, üstün ve özel yetenekliler, öğrenme güçlüğü olan öğrenciler olmak üzere sekiz ayrı gruba özel eğitim okul ve kurumlarında kaynaştırma uygulamalarında özel eğitim tedbirleri alınarak eğitim hizmetleri verilmektedir (Temir, D.2002,s.24).

1.6.6.5 KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE DEVAM EDEN ÖZÜR GRUPLARI

1.1.6.5.1 Görme Engelliler

Görme Engeli ‘ Bir çocuğun eğitimsel başarısını olumsuz yönde etkileyen ve düzeltilemeyen görme kaybı olarak tanımlanabilir (Craft, 1995).

Görme gücünün kısmen ya da tamamen yetersizliğinden dolayı, bireyin eğitim performansının ve sosyal uyumunun olumsuz yönde etkilenmesi durumunu ifade eder (Yeni, E. 2005).

Görme engellilerin eğitimi az görenlerle görmeyenleri de kapsar (Özbaba, N.2000, s.18) Özel eğitim okullarında, görme engelli olanlara ve az görenlere okul öncesi ve ilköğretim düzeyinde eğitim hizmetleri sunulmaktadır (Yeni, E, 2005. s.8). İlköğretimi bitiren görme engelli öğrenciler üst öğrenimlerine normal okullarda kaynaştırma yoluyla devam etmektedirler. Görme engelli öğrencilere destek

amacıyla hazırlanan orta öğretim ders kasetleri rehberlik ve araştırma merkezleri aracılığıyla öğrencilere ulaştırılmaktadırlar (I. Özürlüler Şurası,1999).

Kaynaştırma eğitime alınan çocukların eğitiminde sağlam olan diğer duylardan ve mevcut görme kalıntılarından yararlanılarak çocukta kişiliğin geliştirilmesi ve sosyal uyum sağlamak konusuna öncelik verilir (Soysal, A, 1996, s.56).

1.1.6.5.2. İşitme Engelliler

İşitme duyarlılığının kişinin gelişim, duydum özellikle iletişimdeki görevleri yeterince yerine getiremeyişinden ortaya çıkan duruma işitme özürlü denir. İşitme engelli, işitmenin işitsel bilgiyi anlamak için yetersiz olduğu anlamına gelir (Özer, D.2000 s: 61). İşitme özürlülerinden dolayı özel eğitim gerektiren bireyler işitme özürlülerdir (Özsoy, Y.2002, s: 53).

Özel eğitim okullarında işitme engellilere okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim düzeyinde eğitim verilmektedir (I.Özürlüler Şurası). Özel eğitim kurumları dışında kaynaştırma uygulaması içinde işitme engelli öğrencilerde bulunmaktadır (Tüfekçi, Ü.). Türkiye’de işitme engelli öğrencilerin kaynaştırılma oranı % 6 olarak görülmektedir (Batu, S,2000).

İşitme engellilerin ortaöğretimlerini normal okullarda sürdürmeleri esas alınmakla birlikte meslek liselerine sınavsız girişleri sağlanmış ve işitme engelliler meslek liseleri açılmıştır (Yeni, E.2005 s:14).

1.1.6.5.3. Ortopedik Engelliler

Çocuğun eğitim durumunu olumsuz yönde etkileyecek düzeyde doğuştan gelen sakatlık, bazı hastalık vb. nedenler sonucu ağır bir ortopedik engelinin olması durumudur (Yeni, E,2005, s.15).

Ortopedik engelli bireyler normal okul donatımında yapılacak bazı değişikliklerle normal sınıfta eğitim alabilirler (Özsoy, Y. 2002 s: 63).

Ortopedik engellilerin eğitiminde; öğrencilerin durumları mümkün olduğu kadar erken belirlenmelidir.

Çocuğun sahip olduğu genel ve özel yetenekler belirlenmeli, ona uygun yöntem ve araçlar sağlanmalıdır.

Ortopedik özürlülerin eğitim yeri belirlenirken (bölüm, sınıf, v.s.) özrünün türü ve derecesi dikkate alınmalıdır (Soysal, A. 1996 s: 59).

1.1.6.5.4. Zihinsel Engelliler

Zihinsel engel, gelişim süreci içinde genel zeka fonksiyonlarının normalin altında olması iletişim, öz bakım, ev yaşamı, sosyal beceriler akademik fonksiyonlar kendini yönlendirme, sağlık ve güvenlik, öğrenme ve sosyal uyum sağlayıcı davranışların iki ya da daha fazlasında sınırlılığın olması durumuna denir (Özer, D.2001, s: 24).

Zeka engeli;

Hafif derecede zeka engeli 50/55–70 IQ (Eğitilebilir Zeka Engelli),Orta derecede zeka engelli 35/40-50/55 IQ, Ağır derecede zihinsel engelli 20/25-30/35 IQ, Derin zeka engeli 20/25 ve altı şeklinde sınıflandırılır (Özer, D,2001).

Zihinsel engelli çocukların eğitimlerinin temel amacı; bağımsız yaşama becerilerini, kapasiteleri ölçüsünde geliştirmek olmalıdır (Özsoy, Y.2002, s:152).

Zihinsel engelli çocukların toplumsal değerleri kazanabilmeleri, yaşadıkları çevreye uyumlu bir yaşam sürmelerine olanak sağlayacak eğitsel düzenlemelerin biri de kaynaştırma'dır (Şahbaz, Ü,2004).

Eğitilebilir zihinsel engelli bireylerin eğitimleri çoğu kez kaynaştırma yoluyla normal sınıflarda yapılmaktadır. Orta derecede zihinsel engelli bireylerin eğitimleri çoğu kez özel sınıflarda, Ağır ve çok ağır derecede zihinsel engellilerin eğitimleri özel gündüzlü yada yatılı okullarda yapılmaktadır (Özsoy, Y,2002).

1.1.6.5.5. Süreğen Hastalığı Olanlar

Sürekli bakım ve tedaviyi gerektiren hastalıkları nedeniyle (kalp rahatsızlığı, epilepsi vb.) eğitim öğretim çalışmalarında özel tedbirlere ihtiyaç gösterenlerdir (I. Özürlüler Şurası,1999).

Bu gruptaki öğrenciler normal akranlarıyla birlikte eğitim ve öğretimlerine devam edebilirler. Böyle durumlarda öğretmen ailelerle işbirliği kurarak çocukların ne iş yapabileceklerini ve acil olan ihtiyaçlarıyla ilgili bilgi almalıdır (Sarı, H.2002 s: 40).

1.1.6.5.6. Uyum Güçlüğü Olan Öğrenciler

Davranışları başkalarının beklentilerine ya da kendi beklentilerine uymayan çocuklardır (Kauffman, M, 1977).

Uyum güçlüğü olan öğrencilerin çok az bir kısmı özel eğitim okullarında eğitim görmektedirler. Çoğunlukla çocuklar kaynaştırma eğitimine tabi tutulurlar. Burada öğretmenler uyum sorunu olan çocuklarla ilgilenirken onlardan beklentilerini söylemelidirler. Sınıfta bir güven ve sevgi oramı kurulmalıdır. Tehdit edici tavırlardan uzak olunmalı ve öğrenciye model olunmalıdır (Cavkaytar ve Ark,2005). Öğretmen sınıftaki öğrencilerin uygunsuz davranışları için uzman görüşüne başvurmalıdır (Özsoy, Y.2002, s: 220).

1.1.6.5.7. Üstün ve Özel Yetenekli Olan Öğrenciler

Üstün yetenekli çocuk genel ve özel yetenekleri açısından yaşıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği, konunun uzmanları tarafından belirlenmiş çocuklardır (MEB 2000).

Bu çocuklar genellikle kendilerini yaşıtlarıyla aynı seviyede tutmazlar. İçine kapanıklıkları sebebiyle arkadaş sayıları bir kaç geçmeyebilir. Okullardaki dersler onları sıkabilir. Bunlardan bazıları yaşıtlarıyla birlikte olabilmek için yeteri kadar başarılı olmak istemeyebilirler. Eğer duyguları beslenmezse toplum dışında kalabilirler. Okullarda öğretmenler bu çocukların potansiyellerini değerlendirmeleri

için onlara yardımcı olmalldrlar (Akarsu, F).Kaynaştırma eğitimi içinde üstün yetenekli çocuklar için öğretmenler eğitim, öğretimdeki yenilikleri takip etmelidirler (zsoy, Y 2002).

1.1.6.5.8.ğrenme Güçlüğü Olan ğrenciler

ğrenme güçlüğü, kişinin zihinsel geriliği olmamasına karşın akademik geriliğinin olmasldır. ğrenme güçlüğü açık olmayan psikolojik ve nörolojik etmenler sonucu çocuğun akademik programlarda, dilde ve zihinsel süreçlerde normal gelişiminin önemli ölçüde bozulması durumudur (zsoy, Y,2002).

ğrenme güçlüğü olan çocuklar kaynaştırma uygulamaları içinde oldukça fazla sayıdadrlar. ğrenme güçlüğü olan sınıflarda öğretmenler çocuğun kapasitesini ve sınırlarını bilmelidirler. Aile, rehber ğretmen ile işbirliği içinde olmalldrlar (Karlıdağ, F).

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. ÜLKEMİZDEKİ KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARI VE 573 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

T.C anayasasının 42.maddesinde ‘ kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz.’ ‘devlet durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır hükmüne yer vermektedir (Soysal, A 1996,s.10).

Ülkemizde özel eğitim milli eğitim kanununun 8. maddesi ile genel eğitim sisteminin içinde yer almaktadır. İlköğretimin her Türk vatandaşının hakkı olduğu, genel ve mesleki eğitimin hayat boyunca devam etmesi hükümlerinin yer alması ile yasalarda fırsat ve imkan eşitliği sağlanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca özel eğitime gereksinimi olan bireylerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda çeşitli programlara ve okullara yönlendirilecekleri belirtilmiştir (T.C.Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı 2000,s.46).

2916 sayılı özel eğitime muhtaç çocuklar kanununun 4.maddesi özel eğitim hizmetlerini çocuğun özür ve özellikleri dikkate alınarak mümkün olduğu kadar yakınına götürülecek biçimde planladığını, durumları ve özellikleri uygun olan engelli çocukların normal akranları arasında eğitim görmeleri için gerekli tedbirlerin alınması resmi ve özel ilköğretim okullarının kendi çevrelerindeki özel eğitim gerektiren çocuklar için özel eğitim hizmetleri sağlamakla yükümlü olduklarını hükme bağlamış bulunmaktadır.

Ülkemizde engellilere ilişkin özel eğitim ile ilgili esasların düzenlenmesi amacıyla 03.12.1996 tarihli ve 4216 sayılı kanunun verdiği yetkiye dayanılarak bakanlar kurulunca 30.05.1997 tarihinde 573 sayılı kanun hükmünde kararname yürürlüğe girmiştir. Bu kararname özel eğitim gerektiren bireylere doğrudan yada

dolaylı olarak sunulacak eğitim hizmetleri ile bu hizmetleri sağlayacak okul kurum ve programları kapsamaktadır (T.C.Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı 2000,s.48).

Kaynaştırma uygulamaları da bu programın içinde önem arz etmektedir. Kaynaştırma eğitimi engelli öğrencilere en az kısıtlayıcı eğitim ortamını sunan bir eğitim ortamıdır. En az kısıtlayıcı eğitim ortamı ilkesi, özel gereksinimi olan öğrencinin eğitim gereksiniminin en üst düzeyde karşılanması ve aynı zamanda ailesiyle ve ‘normal’ diye nitelendirilen yaşlılarıyla bir arada bulunmasıdır. (Kırcaali İftar G, Batu, S. 2006,s.7).

Eğitimde fırsat eşitliği ve normalleştirme kaynaştırmanın temel felsefesini oluşturmaktadır. Eğitimde fırsat eşitliği ve normalleştirme ilkesinden kaynağını alan kaynaştırma, engelin türü ve derecesine bağlı olarak engelli çocukların eğitsel ve sosyal yönlerden bütünleştirilmesi sürecidir (İzci,E.2005,s106-114.). Kaynaştırma eğitiminde engelli çocukların tamamı kaynaştırma eğitimine dahil edilmemektedir. Çocukların engel durumu kaynaştırma eğitimine alınmasında belirleyici olarak göz önüne alınmaktadır. Özur grupları, görme engelliler, işitme engelliler, konuşma engelliler, bedensel engelli ve süregen hastalığı olanlar, uyum sorunu olanlar, öğrenme güçlüğü olanlar ve zihinsel engellilerdir.

2.2. TÜRKİYE’DEKİ KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Türkiye de kaynaştırma uygulamaları ile ilgili çalışmalar son yıllarda kaynaştırma eğitiminin daha çok yaygınlaşmasıyla artmıştır.

Avcıoğlu (2005) yaptığı çalışmada ‘okul öncesi eğitim kurumlarında kaynaştırmaya yönelik öğretmen ve anne-baba tutumları’ nı incelemiş, öğretmenlerin özel eğitim ve kaynaştırmayla ilgili alınan eğitim miktarı arttıkça kaynaştırmaya yönelik tutumlarının da arttığını belirtmişlerdir. Lisans mezunu öğretmenlerin lise mezunu öğretmenlere göre daha yüksek olumlu tutumlara sahip oldukları bulgusu ortaya çıkmıştır. Yine Avcıoğlu’nun bir diğer araştırmasında ‘sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf ve branş öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumları’

araştırmasında; öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırılması konusunda yoğun bir eğitim almaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler kaynaştırmanın sağladığı toplumsal etkileşimin öğrenciler arası farklılıkların anlaşılmasını ve kabul edilmesini kolaylaştırdığını ifade etmişlerdir. (Avcıoğlu,H. Pınar,E.2005 s. 69-76).

Uysal (2004), “Kaynaştırma uygulaması yapan öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüşleri” başlıklı çalışmasında kaynaştırma uygulaması yapan öğretmenlerin yarısından fazlasının kaynaştırmanın yararlı olmadığını ve tanımlanması gereken pek çok eksiğinin bulunduğu görüşünü paylaştıklarını göstermektedir. Kaynaştırmanın öncelikle özürlü öğrencinin itilmişlik hissetmeden toplumda bir yeri olduğunu hissetmesini sağlaması ve özürlü öğrencinin topluma uyumunu kolaylaştırması nedenleriyle güzel yanları olan bir uygulama olduğu fikrini çoğunlukla paylaştıklarını görmüştür. Ancak öğretmenler kaynaştırma uygulamasının ilk başladığı yıllardan bu yana kendilerini yeterli görecekları düzeyde bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik çalışmaların gereken düzeyde olmadığını ifade etmişlerdir.

Gözü'n ve Yıkılmış (2004), ‘öğretmen adaylarının kaynaştırma konusunda bilgilendirilmelerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının değişimindeki etkililiği’ konusunda yapmış oldukları çalışmada branş öğretmen adayları özel gereksinimli çocukların kaynaştırılması konusunda bilgilendirilme programına tabi tutulmuşlar bu sayede meslek yaşantılarında karşılaşacakları özel gereksinimli öğrenciye nasıl yaklaşacakları neler yapabilecekleri konusunda bilgi sahibi olduklarını kaynaştırma öğrencisine karşı korku ve kaygılarının azaldığını belirtmişlerdir.

Kaya (2003). ‘İlköğretim okulu yöneticilerinin, sınıf öğretmenlerinin ve rehber öğretmenlerin kaynaştırma ile ilgili bilgi, tutum, ve uygulamalarının incelenmesi’ konulu araştırmasında kaynaştırma uygulaması için gerekli olan ön koşulların istenildiği şekilde sağlanamadığı ve kaynaştırmanın istenilen biçimde uygulanamadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Duman (2003). Çalışmasında ‘Özel eğitim sınıflarında uygulanan beden eğitimi dersi öğretim programının öğretmen görüşleriyle değerlendirilmesi’

konusunu araştırmış sonucunda da, beden eğitimi dersi öğretim programının uygulayıcılarının yeterli olduğu ancak yöneticilerin ilgi ve alaka düzeylerinin programda hedeflenen özel ve genel amaçlara ulaşılmasında belirleyici olduğu vurgulanmıştır.

2.3. BAZI ÜLKELERDE KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Avramidis, Bayliss, ve Bburden (2000), yaptıkları çalışmalarında önceden özel eğitim ile ilgili kurs ders veya hizmetiçi eğitim almış öğretmenlerin eğitim almamış öğretmenlere göre kaynaştırmaya ilişkin daha olumlu tutumlara sahip olduklarını gözlemlemişleridir (Avramidis,E. Bayliss,P. ve Burden, R. 2000,s.192-211).

Barton (1992) de yaptığı çalışmada kaynaştırmaya yönelik öğretmen görüşlerini incelemiş ve araştırmalarında öğretmenlerin bilgi eksiklikleri olduğu hizmet içi ve yardımcı destek ihtiyaçları olduğunu dile getirmiştir.

Leyser, Kapperman, ve keller (1994)'te yaptıkları çalışmada üniversite mezunu öğretmenlerin daha az eğitim alan öğretmenlere oranla kaynaştırma uygulamasına karşı daha yüksek olumlu tutumlara sahip olduklarını bulmuşlardır (Leyser,Y. Kapperman, G. ve Keller , R. 1994).

Jannel Snell, Beers, ve Raynes (1995) ise orta ve ileri derecede zihinsel engelli öğrencilerin kaynaştırıldığı 10 okuldaki özel ve normal eğitim öğretmenlerinin ve okul yöneticilerinin kaynaştırmaya ilişkin önerilerini almak için araştırma yapmışlar sonucunda da etkinliklerin önceden planlanması gerektiği özel eğitim öğretmenin normal eğitim öğretmenine yardımcı olması gerektiği sınıf öğretmenlerinin de önceden bilgilendirilmesine ilişkin önerilere yer vermişlerdir (Kaya, 2003,s.21).

2.4. ÖZEL EĞİTİMDE BEDEN EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Beden eğitimi, insanın beden ve ruh yapısını, irade ve kendine güvenini geliştirir. Bireylerin sosyalleşmesini sağlar. Özellikle özürlü çocukların kendilerine

güven sağlayarak bağımsız bir yetişkin olabilmeleri ve sosyalleşebilmeleri açısından beden eğitimi çok önemli bir rol oynar (Duman,S.2003,s.14). Özürlü birey spor aktiviteleri sonucunda daha bağımsız hareket edebilme yeteneği kazanır (Gürsel, F.Özbek, O. Diler, S.2001). Dünya özürlüler için zor bir yerdir. Bedensel ve zihinsel sınırlaması olanlar, gerçek yeteneklerinin çoğunlukla anlaşılamadığı bir dünyada, iki kat çaba sarf etmek zorunda kalırlar (Gürsel, F.Özbek, O.Diler, S.2001). İşte kaynaştırma burada daha çok önem kazanır. Kaynaştırma engelli ve normal gelişim gösteren çocukların eğitsel ve sosyal yönden bütünleştirilmesi sürecidir (Yeni, E.2005,s.5). Çünkü her çocuk ait olma ve değerli olma duygularını yaşamalıdır. Engelli çocuklar kaynaştırmayla sosyal ve eğitimsel yaşamda akranlarıyla birlikte olabilme, onları model alarak daha geniş bir toplum tarafından benimsenme, yeni beceriler geliştirebilme ve öğrendikleri ile yeni davranışları uygulama fırsatı elde ederler (Yeni, E.2005,s.7).

Beden eğitimi ve spor dersleri zengin, ilginç ve heyecan verici olan koşu, atlama, sıçrama, sekme v.b hareketler ile bireysel ve grup oyunlarını kapsama yönüyle engelli bireylerin gelişimi açısından çok büyük bir potansiyele sahiptir (Duman, S.2003,s11). Spor engelli bireylerin sağlam ve engelli bireylerle bir araya gelmelerine olanak sağlayarak özel eğitimde ulaşılması hedeflenen kaynaştırma için son derece önemli bir işlevi yerine getirmektedir. (Özer, D.2001,s.2). Gruba katılma lidere uyma uyum sağlama işbirliği yapma görev ve rol alma bireysel ve grup başarısına katkıda bulunma gibi etkinliklerle psikolojik ve sosyal etkinlikler kazanabilirler (Tuncay 1992,s.71). Böyle bir ortamda engelli birey diğer engelli kişilerin sorunlarını gözleyerek kendine karşı olumlu tutum geliştirmekte yaratıcılığı uyarılmakta yalnızlık duyguları en aza indirilmekte çevresi genişlemekte ve daha anlamlı bir yaşam sürme şansı yakalamaktadır (Atay 1995,s.29).

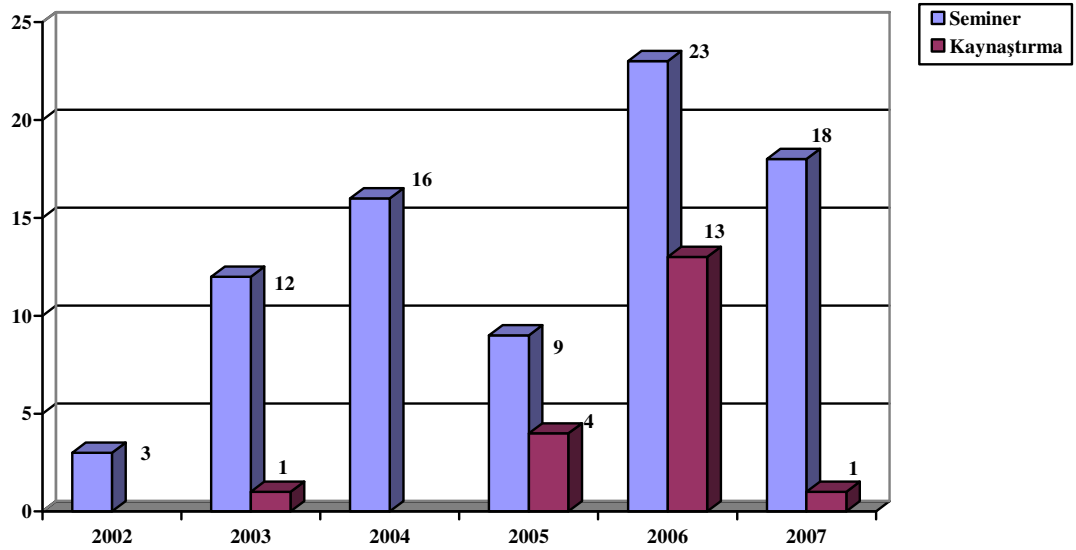
2.5. 2001-2007 YILLARI ARASINDA ENGELLİLER İLE İLGİLİ HİZMET İÇİ EĞİTİM FALİYET PROGRAMI

Hizmet içi eğitim, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 3797 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun çerçevesinde verilen görevleri planlayıp yürütmektedir.

Daire Başkanlığının görevi; 3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun'un 35.maddesinde "Hizmet içi Eğitim Dairesi Başkanlığı; Bakanlık personelinin yurt içinde veya yurt dışında hizmet içi eğitim yoluyla ve diğer usullerle yetiştirilmeleri ile ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütür." şeklinde belirtilmiştir." Bu genel açıklamalar doğrultusunda hizmet içi eğitimin vizyonu; personelin yeterliliklerini beklentilerin ötesine taşıyan öncü bir birim olmaktır. Misyonu; Kaynakları etkin ve verimli kullanarak, bilim ve teknolojinin ışığında personelin kişisel ve mesleki gelişmelerine yönelik hizmetleri en iyi şekilde yürütmektir (Hizmet içi Eğitim Dairesi Başkanlığı 2007).

Bilgiler doğrultusunda yapılan araştırma için çok önemli olan kaynaştırma eğitimi ile ilgili son altı yılın hizmet içi eğitim seminerleri incelendi.

Son altı yılın hizmet içi seminer programının grafik halinde tablosu aşağıda verilmiştir:

TABLO 1. 2002-2007 yılları arasında engelliler ve kaynaştırma eğitimi ile ilgili seminerler tablosu. (2001-2007 Hizmet içi eğitim planı kitaplarından uyarlanmıştır.).

Hizmet içi eğitim seminerlerinin yıllara göre dağılımına bakıldığında 2002 yılında özürllüler ile ilgili üç seminer olduğu ve bunların içinde kaynaştırma ile ilgili seminer olmadığı, 2003 yılında özürllüler ile ilgili on üç seminer yapıldığı ve

bunlardan üç tanesinin kaynaştırma ile ilgili olduğu, 2004 yılında özürlüler ile ilgili on altı seminer olduğu bunların içinde kaynaştırma ile ilgili seminer olmadığı, 2005 yılında on üç seminer yapıldığı bunlardan dört tanesinin kaynaştırma ile ilgili olduğu, 2006 yılında kaynaştırma eğitiminin yaygınlaşmasına paralel olarak bu oranların arttığı özürlüler ile ilgili otuz altı tane seminer olduğu ve bunlardan on üç tanesinin kaynaştırma eğitimi ile ilgili olduğu; 2007 yılında da on dokuz seminer yapıldığı ve bunlardan bir tanesinin kaynaştırma eğitimi ile olduğu görülmektedir. Bu tablo kaynaştırma ile ilgili seminerlerin ancak 2006 yılında arttığını gösterir. Bunlardan da sadece 13 tanesi branş öğretmenlerine verilmiştir.

Bu veriler kaynaştırma ile ilgili seminerlerin artması gerekliliğini gözler önüne sermektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı adana ili Seyhan ilçesinde kaynaştırma eğitimi yapılan ilköğretim ikinci kademedede görevli beden eğitimi öğretmenlerinin bilgi düzeylerini ve öğrencilere bakış açılarını ortaya konulmasıdır.

3.1. ARAŞTIRMANIN EVRENİ

Araştırmanın evrenini adana ili Seyhan ilçesinde bulunan ilköğretim ikinci kademedede görevli beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır.

3.2. ÖRNEKLEM

Araştırmanın örneklemini adana ili Seyhan ilçesindeki ilköğretim okullarından rastlantısal olarak alınan 29 okulda görevli 52 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklemi oluşturan okullar listesi aşağıda verilmiştir:

1. Adana Tabipler Odası İlköğretim Okulu
2. Adnan Menderes İlköğretim Okulu
3. Akşemsettin İlköğretim Okulu
4. Bahçelievler İlköğretim Okulu
5. Bekir Hanife Akata İlköğretim Okulu
6. Celalettin Seyhan İlköğretim Okulu
7. Dosteller İlköğretim Okulu
8. Emine Nabi Menemencioğlu İlköğretim Okulu
9. Ertuğrul Gazi İlköğretim Okulu
10. Gazi İlköğretim Okulu
11. Gazipaşa İlköğretim Okulu

12. Hayriye Kemal Kusun İlköğretim Okulu
13. Hürriyet İlköğretim Okulu
14. İkinci İnönü İlköğretim Okulu
15. Kasım Sacide Ener İlköğretim Okulu
16. Leman Sayıt İlköğretim Okulu
17. Malazgirt İlköğretim Okulu
18. Meryem Mehmet Kayhan İlköğretim Okulu
19. Milli Mensucat İlköğretim Okulu
20. Mustafa Kemal Atatürk İlköğretim Okulu
21. Orhan Gazi İlköğretim Okulu
22. Oğuz han İlköğretim Okulu
23. Öğretmen Zeynep Erdoğan İlköğretim Okulu
24. Petrol Ofisi İlköğretim Okulu
25. Recep Birsin Özen İlköğretim Okulu
26. Şakirpaşa İlköğretim Okulu
27. Vakıfbank İlköğretim Okulu
28. Yenişehir İlköğretim Okulu
29. Yeşilevler İlköğretim Okulu

Araştırma sırasında bazı okullarda öğretmenlerle çeşitli sebeplerden ötürü, (doğum izni, hastalık vs.) görüşme yapılamamış bu okullar yerine başka okullarda görüşme yapılmıştır. Değiştirilen okullar listesi aşağıda verilmiştir:

1. Adnan Menderes İlköğretim Okulu yerine; Taşkent İlköğretim Okulu
2. Recep Birsin Özen İlköğretim Okulu yerine; Seyhan Belediyesi İlköğretim Okulu
3. Ertuğrul Gazi İlköğretim Okulu yerine; Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu
4. Oğuzhan İlköğretim Okulu yerine de; Nilüfer Hatun İlköğretim Okulu'na gidilmiş, buradaki beden eğitimi öğretmenleriyle görüşülmüş ve anket uygulanmıştır.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Verilerin toplanması için anket formları kullanılmıştır.

Kaynaştırma uygulamalarında görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin bilgi düzeylerinin ve sınıflarındaki öğrencilere bakış açılarını ortaya koymaya hizmet edecek sorular, ilgili kaynaklar taranarak hazırlanmış ve düzenlenmiştir. Hazırlanan sorular Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığına sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Anket formları beden eğitimi öğretmenlerine uygulanmıştır.

3.4. UYGULAMA SÜRECİ

Örnekleme belirtilen okullara gidilmiş, beden eğitimi öğretmenleri ile görüşülmüş, anketler ilgili kişilere verilerek onlar tarafından cevaplandırılması araştırmacı tarafından sağlanmıştır.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Bu araştırmada verilerin toplanmasından sonra frekans ve yüzde değerler kullanılarak veriler tablolar halinde sunulmuştur. Çalışmada SPSS13 bilgisayar istatistik programı uygulanmıştır. Ayrıca tablolar hazırlanırken anket uygulanan kişilerin sorulara verdiği cevaplar içerisinde % 0 olarak ortaya çıkan cevap seçenekleri tablolara yerleştirilmemiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1- DENEKLERİN KİMLİK BİLGİLERİ İLE İLGİLİ BULGULAR

4.1.1- Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyet, Medeni Durum ve Yaş Bilgileri İle İlgili Bulgular

Anket formunda deneklerin cinsiyeti, medeni durumu ve yaşına bakılmış mezun oldukları okul, mesleki kıdemleri sorulmuş, bulgular Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyet, Medeni Durum Bilgileri İle İlgili Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Medeni Durumu			Toplam
		Bekar	Evli	Dul	
Bayan	20 %38,5	5 %25	15 % 75	–	20 % 100
Erkek	32 % 61,5	8 % 25	23 % 71,9	1 % 3,1	32 % 100
Toplam	52 % 100	13 %25	38 %73,1	1 % 1,9	52 % 100

Tablo 1’de beden eğitimi öğretmenlerinin medeni durumları ve cinsiyetlerine göre dağılımları incelenmiştir. Ankete 52 öğretmen katılmıştır. Buna göre ankete katılan öğretmenlerin %38,5’ i bayan, %61,5’ i erkek, %73,1’i evli, %23,1’i bekar, %1,9’u dul oldukları görülmüştür. Bu sonuçlara göre ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun erkek olduğu, çoğunun evli olduğu söylenebilir.

Tablo 2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yaş Bilgileri İle İlgili Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Yaş					Toplam
		25 ve altı yaş	26-30 yaş	31-35 yaş	36-40 yaş	41-45 yaş	
Bayan	20 %38,5	2 % 10	7 % 35	8 % 40	2 % 10	1 % 5	20 % 100
Erkek	32 % 61,5	3 % 9,4	9 % 28,1	13 % 40,6	7 % 21,9	- %0	32 % 100
Toplam	52 % 100	5 %9,6	16 %30,8	21 %40,5	9 %17,2	1 %1,9	52 % 100

Tablo 2’de beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre dağılımları incelenmiştir. Buna göre ankete katılan öğretmenlerin %9,6 sı 25 yaş ve altı, %30,8’i 26-30, %40,4’ü 31-35, %17,3’ü 36-40, %1,9’u 41-45 yaşta oldukları görülmüştür. Bu sonuçlara göre ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yaşlarının 28 ile 35 yaş arasında olduğu, öğretmenlerin daha mesleklerinin başında olduğu söylenebilir.

4.1.2. Mezun Olunan Okula İlişkin Bulgular

Anket formunda öğretmenlerin mezun oldukları okullar sorulmuş bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Eğitim Kurumuna İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Mezun Olduğu Eğitim Kurumu				Toplam
		Öğretmen Okulu Mezun	Önlisans Mezun	BESYO Mezun	Spor Akademisi Mezun	
Bayan	20 %38,5	- %0	1 %5	12 %60	7 %35	20 %100
Erkek	32 %61,5	2 %6,2	2 %6,2	21 %65,7	7 %21,9	32 %100
Toplam	52 %100	2 %3,8	3 %5,7	33 %63,5	14 %27	52 %100

Tablo 3'te öğretmenlerin mezun oldukları okul incelenmiştir. Buna göre öğretmenlerin % 3,8'i öğretmen okulu, %5,7'si ön lisans mezunu, % 63,5'i BESYO mezunu, %27'sinin spor akademisi mezunu oldukları görülmüştür. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun beden eğitimi ve spor yüksek okulundan mezun oldukları görülmüştür.

4.1.3. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine İlişkin Bulgular

Anket formunda öğretmenlere mesleki kıdemleri sorulmuş bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Kıdemlerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Öğretmenlerin Mesleki Kıdemleri				Toplam
		5 yıl ve daha az	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	
Bayan	20 %38,5	6 %30	10 %50	3 %15	1 %5	20 %100
Erkek	32 %61,5	8 %25	14 %43,8	7 %21,9	3 %9,3	32 %100
Toplam	52 %100	14 %27	24 %46,2	10 %19,2	4 %7,6	52 %100

Tablo 4’ te öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %27’sinin 5 yıl ve daha az, %46,2’sinin 6–10 yıl, %19,2’sinin 11–15 yıl, %7,6’sının 16–20 yıl çalıştıkları görülmüştür. Bu sonuçlar ise öğretmenlerin yaşları ile paralellik göstererek kıdemlerinin de az olduğunu ifade etmektedir.

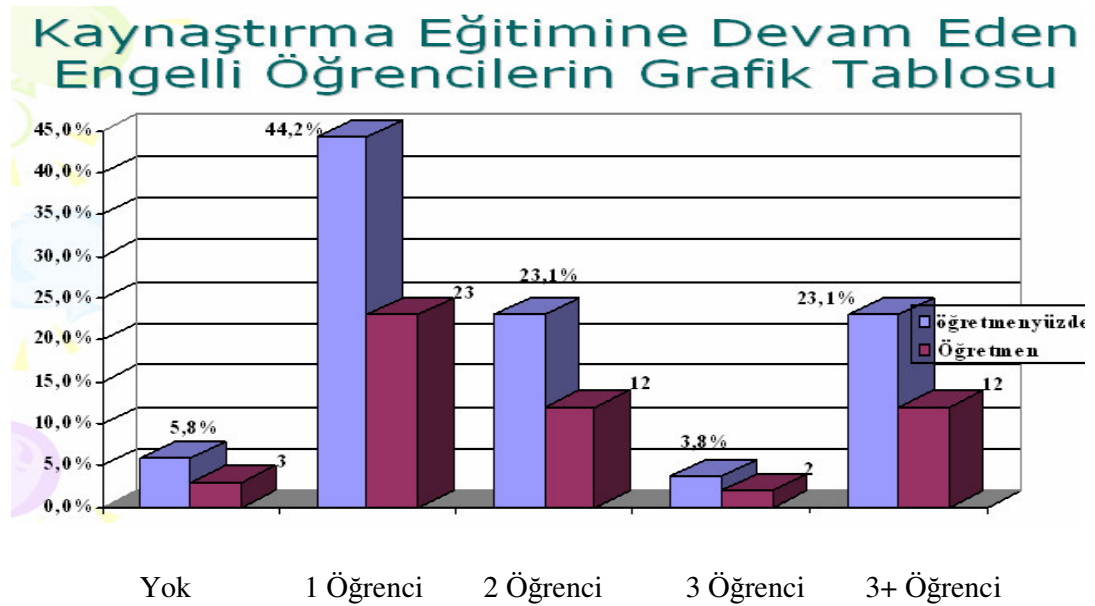
4.2. DENEKLERİN SINIFLARINDAKİ ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN SAYISI İLE İLGİLİ BULGULAR

Bu bölümde deneklerin kaynaştırma eğitimi hakkında bilgi düzeylerine bakılmış ve bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

4.2.1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Engelli Öğrenci Sayısına İlişkin Bulgular

Beden eğitimi öğretmenlerine sınıflarındaki engelli öğrenci sayısı sorulmuş bulgular daha net görülmesi bakımından grafik halinde verilmiştir.

Grafik 1. Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Engelli Öğrencilerin Grafik Tablosu

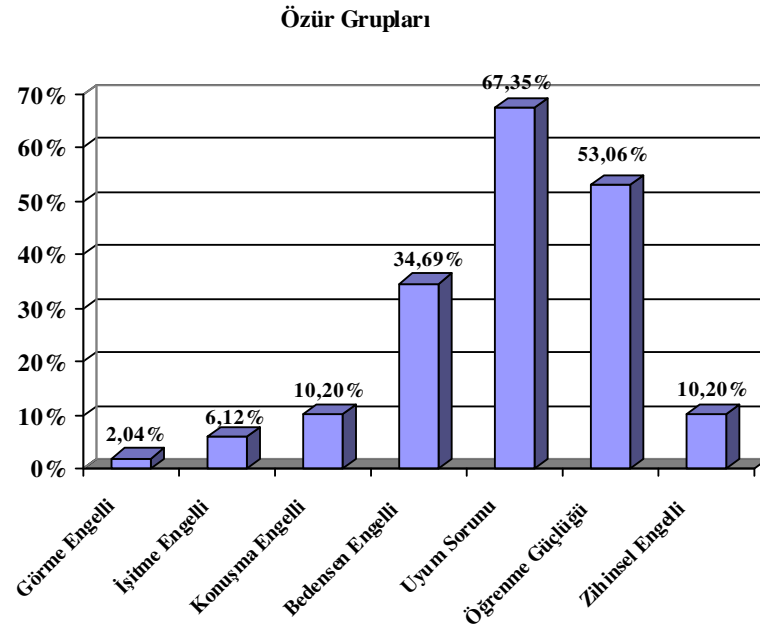

Grafik 1’de beden eğitimi öğretmenlerinin sınıflarındaki engelli öğrenci sayısına bakılmış buna göre, %5,8’i sınıflarında olmadığını, %44,2’sinin 1 tane % 23,1’inin 2 tane %3,8’inin 3 tane %23,1’inin daha fazla olduğunu söylemişlerdir. Sonuç olarak hemen hemen bütün sınıflarda 2 ve daha fazla engelli öğrenci olduğu söylenebilir.

4.2.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Engelli Öğrencilerinin Özür Grubuna İlişkin Bulgular

Anket formunda beden eğitimi öğretmenlerinin sınıflarındaki kaynaştırma öğrencilerinin engel grupları sorulmuş bulgular tablo grafik halinde gösterilmiştir.

Grafik 2. Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Engelli Öğrencilerin Özür Grupları Grafik Tablosu

Grafik 2’de öğretmenlerin sınıflarındaki öğrencilerinin özür grupları sorulmuş %2,04’ünün görme engelli, %6,12’sinin işitme engelli, % 10,20’sinin konuşma engelli, %34,69’unun bedensel engelli, %67,35’inin uyum sorunu, %53,06’sının öğrenme güçlüğü olan %10,20’sinin zihinsel engelli olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak kaynaştırma eğitimi grubu içinde ele alınan engel gruplarından en çok uyum sorunu ve öğrenme güçlüğü olan öğrenciler bulunmaktadır.

4.3. DENEKLERİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN TESPİTİNE YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

4.3.1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Uygulamasının Ne Olduğuna İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Anket formunda Beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamasının ne olduğuna ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Uygulamasının Ne Olduğuna İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Kaynaştırma nedir?			Toplam
		Normallerle engellilerin aynı grupta eğitim alması	Özel eğitim önlemleri alınarak normallerle aynı grupta eğitim görmesi	Ayrı sınıfta eğitim alıp tenefüste normalleriyle kaynaşması	
Bayan	20 %38,5	8 %40	12 %60	0 %0	20 %100
Erkek	32 %61,5	13 %40,6	17 %53,2	2 %6,2	32 %100
Toplam	52 %100	21 %40,4	29 %55,8	2 %3,8	52 %100

Tablo 5'te kaynaştırma eğitiminin genel tanımı hakkındaki bilgilerine bakılmış %40,4'ünün Normallerle engellilerin aynı grupta eğitim alması, %55,8'inin Özel eğitim önlemleri alınarak normallerle aynı grupta eğitim görmesi, %3,8'inin ise Ayrı sınıfta eğitim alıp tenefüste normalleriyle kaynaşması şeklinde cevap verdiği görülmüştür. Sonuç olarak kaynaştırmanın genel tanımının Özel eğitim önlemleri alınarak normallerle aynı grupta eğitim görmesi olduğu söylenirse öğretmenlerin yarısının doğru cevap verdiği söylenebilir.

4.3.2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin 573 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına İlişkin Bulgular

4.3.3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına İlişkin Bulgular

4.3.4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimiyle İlgili Kurs ve Seminerlere Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Bulgular

Anket formunda beden eğitimi öğretmenlerinin 573 sayılı kanun hükmünde kararname, özel eğitim hizmetleri yönetmeliği hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, kaynaştırma eğitimiyle ilgili kurs ve seminerlere katılıp katılmadıklarına ilişkin görüşleri sorulmuş, bulgular tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Deneklerin 573 Sayılı Kanun, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına İlişkin, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimiyle İlgili Kurs ve Seminerlere Katılıp Katılmadıklarına İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	573 Sayılı Kanun Hk.Bilgi		Öz.Eğt.Yönet. Hk.Bilgi		Kaynaştırma Eğ.ile İlgili Kursa Kat.		Toplam
		Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	
Bayan	20 %38,5	4 %20	16 %80	6 %30	14 %70	2 %10	18 %90	20 %100
Erkek	32 %61,5	6 %18,8	26 %81,2	8 %25	24 %75	5 %15,6	27 %84,4	32 %100
Toplam	52 %100	10 %19,2	42 %80,8	14 %26,9	38 %73,1	7 %13,3	45 %86,7	52 %100

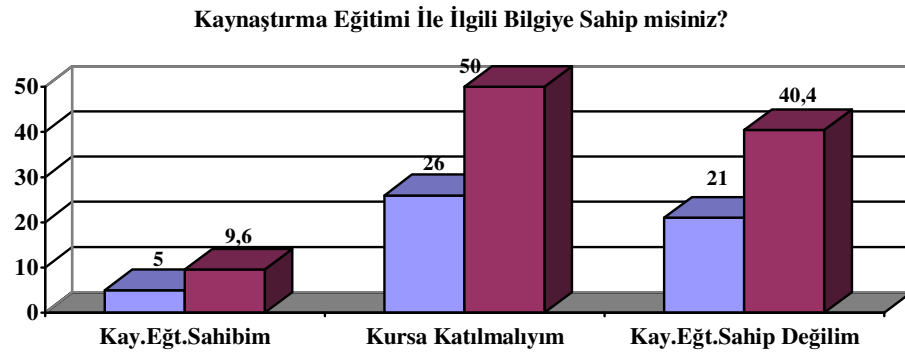
Tablo 6’da beden eğitimi öğretmenlerinin, 573 sayılı KHK ve yönetmelikleri hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarına ilişkin olarak %19,2’sinin bilgi sahibi olduğu, %80,8’inin bilgi sahibi olmadığı aynı şekilde özel eğitim yönetmeliği hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarına ilişkin olarak, %26,9’unun bilgi sahibi olduğu, %73,1’inin bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür. Buna bağlı olarak kaynaştırma ilgili kurs ve seminerlere katılıp katılmadıklarına ilişkin olarak %13,3

ünün katıldığı, %86,7'sinin katılmadığı ortaya çıkmıştır. Bütün bu verilere göre öğretmenlerin kanunlar hakkında bilgi sahibi olmadıkları ve yeterli kursa katılmadıkları söylenebilir.

4.3.5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi İle İlgili Yeterli Bilgiye Sahip Olup Olmadıklarına İlişkin Bulgular

Anket formunda Beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmadıklarına ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular grafik halinde gösterilmiştir.

Grafik 3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi İle İlgili Yeterli Bilgiye Sahip Olup Olmadıklarına İlişkin Grafik Tablosu

Grafik 3'te soru ile ilgili olarak beden eğitimi öğretmenlerinin %9,6'sı kaynaştırma eğitimi ile ilgili bilgi sahibi olduklarını söylemiş, %50'si kursa katılarak kendimi geliştirmeliyim demiş, %40,4'ü de hayır sahip değilim diye cevaplamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin önemli bir yüzdesinin kaynaştırma eğitimi hakkında bilgi sahibi olmadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.+

4.3.6. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özel Eğitim İle İlgili Bilgi Sahibi Olması Gerekliliği Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Anket formunda Beden eğitimi öğretmenlerinin özel eğitim ile ilgili bilgi sahibi olması gerekliği hakkındaki görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özel Eğitim İle İlgili Bilgi Sahibi Olması Gerekliliği Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sınıfınıza engelli öğrenci gelmeden önce bu alana özgü eğitim alınmalıdır görüşüne katılıyor musunuz?			Toplam
		Evet katılıyorum	Kısmen	Hayır Katılmıyorum	
Bayan	20 %38,5	14 %70	5 %25	1 %5	20 %100
Erkek	32 %61,5	22 %68,8	9 %28,1	1 %3,1	32 %100
Toplam	52 %100	36 %69,2	14 %27	2 %3,8	52 %100

Tablo 7’de beden eğitimi öğretmenlerinin bu alana özgü eğitim alınmasına ilişkin olarak %69’2 sinin evet alınmalıdır dediği, %27’sinin kısmen dediği %3,8’inin hayır dediği görülmüştür. Sonuç olarak büyük bir çoğunluğun eğitim almak gerektiği görüşüne katıldıkları söylenebilir.

4.4. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN SINIFLARINDAKİ ENGELLİ ÖĞRENCİLERE BAKIŞ AÇILARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

4.4.1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci Sınıfa Gelmeden Önce Neler Yaptıklarına İlişkin Bulgular

Anket formunda Beden eğitimi öğretmenlerine engelli öğrenci sınıfa gelmeden önce neler yaptıklarına ilişkin soru sorulmuş bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci Sınıfa Gelmeden Önce Nasıl Davrandığına İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Öğrenciniz sınıfa gelmeden önce neler yaptınız?					Toplam
		Diğer öğrencilere açıklama yaptım	Diğer öğrencilerin aileleri ile görüşüm	Engelli öğrencinin ailesi ile görüşüm	Rehber öğretmeni ile görüşüm	Hiçbir şey yapmadım	
Bayan	20 %38,5	4 %20	1 %5	6 %30	7 %35	2 %10	20 %100
Erkek	32 %61,5	6 %18,8	2 %6,2	9 %28,1	13 %40,7	2 %6,2	32 %100
Toplam	52 %100	10 %19,3	3 %5,7	15 %28,9	20 %38,5	4 %7,6	52 %100

Tablo 8’de öğretmenlere engelli öğrenci sınıfa gelmeden önce neler yaptıkları sorulmuş %19,3’ü diğer öğrencilere açıklama yaptım, %5,7’si Diğer öğrencilerin aileleri ile görüşüm, %28,9’u Engelli öğrencinin ailesi ile görüşüm, %38,5’i rehber öğretmeni ile görüşüm, %7,6’sı hiçbir şey yapmadım şeklinde cevaplandırmışlardır. Bu yüzdelere baktığımızda öğretmenlerin yarısından fazlasının rehber öğretmenle işbirliği içinde oluğunu söylemek mümkündür.

4.4.2. Deneklerin Beden Eğitimi Dersinin Engelli Öğrencilere Sporla İlgili Bilgi Beceri ve Alışkanlıklar Kazandıracağı Görüşüne İlişkin Bulgular

4.4.3. Deneklerin Beden Eğitimi Dersinin Engelli Öğrencilerin Sosyal Gelişimlerine Katkı Sağlayacağına İnançlarına İlişkin Bulgular

4.4.4. Deneklerin Beden Eğitimi Dersinin İşbirliği İçinde Çalışma Alışkanlığını Geliştirebileceği Görüşüne Katılmalarına İlişkin Bulgular

Anket formunda deneklerin beden eğitimi dersinin engelli öğrencilere sporla ilgili bilgi beceri ve alışkanlıklar kazandıracağı görüşüne ilişkin, beden eğitimi dersinin engelli öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı sağlayacağına inançlarına

ilişkin, beden eğitimi dersinin işbirliği içinde çalışma alışkanlığını geliştirebileceği görüşüne katılmalarına ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Beden Eğitimi Dersinin Engelli Öğrencilere Sporla İlgili Bilgi Beceri ve Alışkanlıklar Kazandıracağı Görüşüne İlişkin, Engelli Öğrencilerin Sosyal Gelişimlerine Katkı Sağlayacağına İnançlarına İlişkin ve İşbirliği İçinde Çalışma Alışkanlığını Geliştirebileceği Görüşüne Katılmalarına İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Eng.Öğr. Sporla İlgili Beceri Kazandırır mı?		Sosyal Gelişimlerine Katkı Sağlar mı?		İşbirliği İçinde Çalışmaya Yönlendirir mi?		Toplam
		Katılıyorum	Kararsızım	İnanıyorum	Kısmen İnanıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	
Bayan	20 %38,5	17 %85	3 %15	15 %75	5 %25	13 %65	7 %35	20 %100
Erkek	32 %61,5	26 %81,3	6 %18,7	26 %81,3	6 %18,7	24 %75	8 %25	32 %100
Toplam	52 %100	43 %82,8	9 %17,2	41 %78,8	11 %21,2	37 %71,2	15 %28,8	52 %100

Tablo 9’da beden eğitimi dersinin engelli öğrencilere sporla ilgili bilgi beceri ve alışkanlık kazandırıp kazandırmayacağına ilişkin olarak katılıyorum diyenlerin yüzdesi % 82,8 kararsızım diyenlerin yüzdesi % 17,2 bulunmuştur. Bu soruda katılmıyorum şıkkı işaretlenmemiştir. Sosyal gelişimlerine katkı sağlayacağına inanıp inanmadıklarına ilişkin olarak %78,8’i inanıyorum, %21,2’si kısmen inanıyorum şeklinde cevap vermiş, bu soruya inanmıyorum şeklinde cevap verilmemiştir.

İşbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırır görüşüne ilişkin olarak %71,2’si katılıyorum, %28,8’i kısmen katılıyorum şeklinde cevap vermiş bu sorunun katılmıyorum şıkkı işaretlenmemiştir. Bu sonuçlara baktığımızda beden eğitimi dersi engelli öğrencinin sporla ilgili becerisini geliştirir, sosyal gelişimine katkı sağlar,

işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırır görüşlerine büyük bir çoğunluk katılmaktadır denilebilir.

4.4.5. Beden Eğitimi Öğretmenleri Ders Anlatırken Engelli Öğrencinin Derste İşlenen Konuları Anlayabilmesi Görüşüne İlişkin Bulgular

Anket formunda engelli öğrenci siz ders anlatırken derste işlenen konuları anlayabilmesine ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci Ders Anlatılırken Derste İşlenen Konuları Anlayabilmesine İlişkin Görüşüne Ait Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Engelli öğrenci siz ders işlerken derste işlenen konuları anlayabiliyor mu?			Toplam
		Anlıyor	Az Anlıyor	Hiç Anlamıyor	
Bayan	20 %38,5	7 %35	13 %65	0 %0	20 %100
Erkek	32 %61,5	12 %37,5	19 %59,4	1 %3,1	32 %100
Toplam	52 %100	19 %36,6	32 %61,5	1 %1,9	52 %100

Tablo 10’da engelli öğrencinin işlenen derste dersi anlayıp anlamadıklarına ilişkin olarak %36,6’sı anlıyor,% 61,5’i az anlıyor, %1,9’u hiç anlamıyor cevabı vermiştir. Yüzdelere bakıldığında öğretmenlerin sınıflarındaki öğrencilerinin dersi az anladıklarını düşündükleri söylenebilir. uyum sorunu ve öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin yüzdesinin fazla olduğu göz önüne alınırsa bu da anlamlıdır.

4.4.6. Engelli Olmayan Çocukların Engelli Arkadaşlarına Yaklaşımlarının Nasıl Olduğuna İlişkin Bulgular

Anket formunda engelli olmayan çocukların engelli arkadaşlarına yaklaşımlarının nasıl olduğuna ilişkin, engelli olmayan öğrencilerin sınıflarındaki engelli arkadaşlarından etkilenip etkilenmediklerine ilişkin, görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 11, 12, 13’te gösterilmiştir.

Tablo 11. Engelli Olmayan Çocukların Engelli Arkadaşlarına Yaklaşımlarının Nasıl Olduğuna İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Engelli olmayan öğrencinin engelli arkadaşlarına yaklaşımı			Toplam
		Arkadaşça	Pek Arkadaşça Değil	Arkadaşça Değil	
Bayan	20 %38,5	10 %50	8 %40	2 %10	20 %100
Erkek	32 %61,5	14 %43,8	15 %46,9	3 %9,3	32 %100
Toplam	52 %100	24 %46,3	23 %44,1	5 %9,6	52 %100

Tablo 11’de engelli olmayan çocukların engelli arkadaşlarına yaklaşımlarına ilişkin olarak, % 46,3’ü arkadaşça, %44,1’i pek arkadaşça değil, % 9,6’sı arkadaşça değil şeklinde görüş belirtmişlerdir.

4.4.7. Engelli Olmayan Öğrencilerin Engelli Arkadaşlarından Etkilenip Etkilenmediklerine İlişkin Bulgular

Anket formunda deneklere sınıflarındaki engeli olmayan öğrencilerin engelli öğrencilerden etkilenip etkilenmedikleri sorulmuş bulgular Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12- Engelli Olmayan Öğrencilerin Engelli Arkadaşlarından Etkilenip Etkilenmediklerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Engelli olmayan öğrenciler engelli öğrencilerden etkileniyor mu?				Toplam
		Olumlu Etkileniyor	Olumsuz Etkileniyor	Etkilenmiyor	Fikrim Yok	
Bayan	20 %38,5	7 %35	2 %10	7 %35	4 %20	20 %100
Erkek	32 %61,5	11 %34,4	6 %18,8	10 %31,2	5 %15,6	32 %100
Toplam	52 %100	18 %34,6	8 %15,3	17 %32,7	9 %17,4	52 %100

Tablo 12’de Engelli olmayan öğrencilerin engelli arkadaşlarından etkilenip etkilenmediklerine ilişkin olarak engelli olmayan öğrencilerin engelli arkadaşlarından etkilenip etkilenmediklerine ilişkin olarak %34,6’sı olumlu etkileniyorlar, %15,3’ü olumsuz etkileniyorlar %32,7’si etkilenmiyorlar, %17,4’ü fikrim yok demiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin engelli öğrencilerin davranışlarının engelli olmayan öğrencileri olumsuz olarak etkilenmediklerini düşündükleri söylenebilir.

4.4.8. Engelli Olmayan Öğrenciler Etkileniyorlarsa Nasıl Etkilendiklerine İlişkin Bulgular

Anket formunda engelli olmayan öğrencilerin engelli öğrencilerden nasıl etkilendikleri sorulmuş bulgular Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. Engelli Olmayan Öğrencilerin Engelli Öğrencilerden Nasıl Etkilendiklerine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Nasıl Etkileniyorlar			Toplam
		Etkinlikleri Yavaşlattıklarını Düşünüyorlar	Etkinliklerde engelli arkadaşlarını gruba dahil etmek istemiyorlar	Etkinliklerde engelli arkadaşlarıyla birlikte olmak istiyorlar	
Bayan	20 %38,5	8 %40	4 %20	8 %40	20 %100
Erkek	32 %61,5	12 %37,6	10 %31,2	10 %31,2	32 %100
Toplam	52 %100	20 %38,5	14 %27	18 %34,7	52 %100

Tablo 13'te Öğrencilerin nasıl etkilendiklerine ilişkin olarak ise %38,5'i etkinlikleri yavaşlattıklarını düşünüyorlar, %27'si etkinliklerde engelli arkadaşlarını gruplara dahil etmek istemiyorlar, %34,7'si etkinliklerde engelli arkadaşlarıyla birlikte olmak istiyorlar şeklinde cevaplandırmışlardır. Bütün bu verilere bakıldığında beden eğitimi öğretmenlerine göre; herhangi bir engeli olmayan öğrencinin engelli arkadaşlarına, etkinlikleri yavaşlatsa da bakış açıları olumludur denilebilir. 4.4.9. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrencileri Diğer Arkadaşlarıyla Kaynaştırmak İçin Çaba Gösterip Göstermediklerine İlişkin Bulgular

Anket formunda engelli öğrencileri diğer arkadaşlarıyla kaynaştırmak için çaba gösterip göstermediklerine ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo14. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrencileri Diğer Arkadaşlarıyla Kaynaştırmak İçin Çaba Gösterip Göstermediklerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sınıfınızdaki engelli öğrencileri diğer öğrencilerle kaynaştırmak için çaba harcıyor musunuz?			Toplam
		Evet gösteriyorum	Zaman zaman gösteriyorum	Hayır göstermiyorum	
Bayan	20 %38,5	12 %60	6 %30	2 %10	20 %100
Erkek	32 %61,5	20 %62,6	10 %31,2	2 %6,2	32 %100
Toplam	52 %100	32 %61,6	16 %30,8	4 %7,6	52 %100

Tablo 14’te sınıflarındaki engelli öğrencileri diğer öğrencilerle kaynaştırmak için çaba gösterip göstermediklerine ilişkin olarak %.61,6’sı gösteriyorum, %30,8’i zaman zaman gösteriyorum, %7,6’sı hayır göstermiyorum şeklinde cevap vermiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin sınıflarındaki engelli öğrenciler ile engelli olmayan öğrencileri kaynaştırmak için çaba gösterdikleri söylenebilir.

4.4.10. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrencileri Diğer Arkadaşlarıyla Kaynaştırmak İçin Ne Tür Bir Çaba Gösterdiklerine İlişkin Bulgular

Anket formunda engelli öğrencileri diğer arkadaşlarıyla kaynaştırmak için ne tür bir çaba gösterdiklerine ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 15’te gösterilmiştir.

Tablo 15. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrencileri Diğer Arkadaşlarıyla Kaynaştırmak İçin Ne Tür Bir Çaba Gösterdiklerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Engelli öğrencileri diğerleriyle kaynaştırmak ne tür bir çaba gösteriyorsunuz?				Toplam
		Etkinliklerde engelli öğrencilere aktif rol veriyorum	Etkinliklerde engelli öğrencilere pasif roller veriyorum	Öğrencileri aynı faaliyetlerde görevlendiriyorum birbirleriyle yardımlaşmalarını sağlıyorum	Engelli öğrencilerle birebir ilgileniyorum	
Bayan	20 %38,5	3 %15	3 %15	13 %65	1 %5	20 %100
Erkek	32 %61,5	9 %28,1	7 %21,9	12 %37,5	4 %12,5	32 %100
Toplam	52 %100	12 %23,1	10 %19,2	25 %48,1	5 %9,6	52 %100

Tablo 15'te öğretmenlere engelli öğrencileri diğerleriyle kaynaştırmak ne tür bir çaba gösterdikleri sorulmuş buna ilişkin olarak, %23,1'i Etkinliklerde engelli öğrencilere aktif rol verdiğini, %19,2'si etkinliklerde engelli öğrencilere pasif roller verdiğini, %48,1'i engelli olan ve olmayan öğrencileri aynı faaliyetlerde görevlendirdiğini, birbirleriyle yardımlaşmalarını sağladığını, %9,6'sı engelli öğrencilerle birebir ilgilendiğini söylemiştir. Buna göre, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerinde bütün öğrencilerle aynı anda ilgilenip onların birbirleriyle kaynaşmasını sağladığı söylenebilir.

4.4.11. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci İle İlgili Ne Tür Problem Yaşadıklarına İlişkin Bulgular

Anket formunda beden eğitimi öğretmenlerine engelli öğrenci ile ilgili ne tür problem yaşadıklarına ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 16. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Engelli Öğrenci İle En Çok Hangi Konuda Problem Yaşadıkları Görüşüne İlişkin bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sınıfınızda bulunan engelli öğrenci ile en çok hangi konuda sorun yaşıyorsunuz				Toplam
		Problem yaşamıyorum	Davranış problemi	Akademik konularda problemler	Bu öğrenciye yardımcı olamadığımı düşünüyorum	
Bayan	20 %38,5	5 %25	8 %40	5 %25	2 %10	20 %100
Erkek	32 %61,5	8 %25	11 %34,4	7 %21,8	6 %18,8	32 %100
Toplam	52 %100	13 %23,1	19 %36,5	25 %48,1	5 %9,6	52 %100

Tablo 16’da engelli öğrenci ile en çok hangi konularda problem yaşadıklarına ilişkin olarak, %23,1’i problem yaşamadığını, %36,5’si davranış problemi yaşadığını, % 48,1’i Akademik konularda problemler yaşadığını, %9,6’sı bu öğrenciye yardımcı olamadığını düşündüğünü belirtmiştir. Sonuç olarak uyum sorunu ve öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin fazla olduğu göz önüne alınırsa akademik konularda anlamlı denebilecek ölçüde problem olduğu söylenebilir.

4.4.12. Engelli Öğrencilere Karşı Öğretmenlerin Davranış Problemlerini Çözmek İçin Neler Yaptıklarına İlişkin Bulgular

Anket formunda Engelli öğrencilere karşı öğretmenlerin davranış problemlerini çözmek için neler yaptıklarına ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Engelli Öğrencilere Karşı Öğretmenlerin Davranış Problemlerini Çözmek İçin Neler Yaptıklarına İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sınıfınızda bulunan engelli öğrenci ile ilgili davranış problemini çözmek için neler yapıyorsunuz				Toplam
		Fiziksel olmayan türde cezaya yer veriyorum	Ödül kullanıyorum	Öğrencimle konuşmaya çalışıyorum	Okul yöneticisinden veya rehber öğretmenden yardım istiyorum	
Bayan	20 %38,5	0 %0	5 %25	10 %50	5 %25	20 %100
Erkek	32 %61,5	2 %6,2	7 %21,9	13 %40,7	10 %31,2	32 %100
Toplam	52 %100	2 %3,9	12 %23	23 %44,2	15 %28,9	52 %100

Tablo 17’de sınıflarında bulunan engelli öğrenci ile ilgili davranış problemini çözmek için neler yaptıklarına dair % 5,8’i Fiziksel olmayan türde cezaya yer verdiğini, % 26,9’u Ödül kullandığını, %53,8’i Öğrencisiyle konuşmaya çalıştığını, %32,7’si Okul yöneticisinden veya rehber öğretmenden yardım istediğini ifade etmiştir. Öğretmenlerin hiç biri fiziksel cezaya yer vermediklerini söylemişlerdir. Sonuç olarak öğretmenler öğrencileriyle problemlerini çoğunlukla konuşarak ve sorunu idare ve rehber öğretmenle işbirliği yaparak çözdükleri söylenebilir.

4.4.13. Engelli Öğrencilere Karşı Öğretmenlerin Sabırlı Olması Gerektiği Görüşüne İlişkin Bulgular

Anket formunda öğretmenlere engelli öğrencilere karşı öğretmenlerin sabırlı olmalarının gerekliliğine inançlarına ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. Engelli Öğrencilere Karşı Öğretmenlerin Sabırlı Olması Gerektiği Görüşüne İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Engelli öğrencilere karşı öğretmenlerin sabırlı olması gerektiğine inanıyor musunuz?		Toplam
		Evet	Hayır	
Bayan	20 %38,5	17 %85	3 %15	20 %100
Erkek	32 %61,5	29 %90,7	3 %9,3	32 %100
Toplam	52 %100	46 %88,4	6 %11,6	52 %100

Tablo 18’de engelli öğrencilere karşı öğretmenlerin sabırlı olması gerektiği görüşüne ilişkin olarak, %88,4’ü evet , % 11,6’sı kısmen cevabını vermiştir. Bu soruya hayır cevabı verilmemiştir. Yüzdelere bakıldığında öğretmenler sabırlı olmak gerekliliği konusunda olumlu tutum göstermişlerdir.

4.4.14. Engelli Öğrencilerin Velilerinin Öğrencilere Sunulan Eğitimlerde Yaklaşımlarının Yeterli Olup Olmadığı Görüşüne İlişkin Bulgular

Anket formunda deneklere engelli öğrenci velilerinin öğrencilere sunulan eğitimlerde yaklaşımlarının yeterli olup olmadığına ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Engelli Öğrencilerin Velilerinin Öğrencilere Sunulan Eğitimlerde Yaklaşımlarının Yeterli Olup Olmadığı Görüşüne İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Engelli öğrencilerin velilerinin öğrencilere sunulan eğitimlerde yaklaşımları sizce yeterli midir?			Toplam
		Evet	Kısmen	Hayır	
Bayan	20 %38,5	1 %5	13 %65	6 %30	20 %100
Erkek	32 %61,5	- %0	12 %37,5	20 %62,5	32 %100
Toplam	52 %100	1 %1,9	25 %48,1	26 %50	52 %100

Tablo 19’da engelli öğrenci velileri ile ilgili görüşlerine ilişkin olarak %1,9’u evet, 48,1’i kısmen, %50’si hayır cevabı vermiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu engelli öğrencilerin velilerinin sunulan eğitim hizmetlerine yaklaşımlarının yeterli olmadıklarını düşünmektedirler denilebilir.

4.4.15. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci İçin Nasıl Bir Program Uyguladıklarına İlişkin Bulgular

Anket formunda deneklere sınıflarındaki engelli öğrencilere nasıl bir problem uyguladıkları sorulmuş bulgular Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenci İçin Nasıl Bir Program Uyguladıklarına İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sınıfınızda engelli öğrenciye nasıl bir program uyguluyorsunuz?				Toplam
		BEP	Sınıfta birebir eğitim	Yardıma dayalı	Bu öğrenci ile özel bir uygulama yapmıyorum	
Bayan	20 %38,5	1 %5	3 %15	14 %70	2 %10	20 %100
Erkek	32 %61,5	0 %0	5 %15,6	18 %56,3	9 %28,1	32 %100
Toplam	52 %100	1 %1,9	8 %15,3	32 %61,6	11 %21,2	52 %100

Tablo 20’de öğretmenlerin engelli öğrenciler için nasıl bir program uyguladıklarına ilişkin olarak %1,9’u BEP (bireyselleştirilmiş eğitim programı), %15,3’ü sınıfta birebir eğitim, %61,6’sı yardıma dayalı %21,2’si de bu öğrenci ile özel bir uygulama yapmıyorum demiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin genelinin öğrenciye yardıma dayalı eğitim verdiğini söyleyebiliriz.

4.4.16. Kaynaştırma Uygulamasının Gerekli Olup Olmadığı Görüşlerine Ait Bulgular

Anket formunda beden eğitimi öğretmenlerine kaynaştırma uygulamasının gerekli olup olmadığı sorulmuş bulgular Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo- 21. Kaynaştırma Uygulamasının Gerekli Olup Olmadığı Görüşlerine Ait Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sizce kaynaştırma uygulaması gerekli midir?				Toplam
		Çok gerekli	Gerekli	Pek gerekli değil	Hiç gerekli değil	
Bayan	20 %38,5	2 %10	13 %65	5 %25	0 %0	20 %100
Erkek	32 %61,5	9 %28,1	16 %50	6 %18,8	1 %3,1	32 %100
Toplam	52 %100	11 %21,2	29 %55,7	11 %21,2	1 %1,9	52 %100

Tablo 21’de beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamasının gerekli olup olmadığına ilişkin olarak % 21,2’si çok gerekli, %55,7’si gerekli, %21,2’si pek gerekli değil, %1,9’u hiç gerekli değil biçiminde görüş belirtmişlerdir.

4.4.17. Kaynaştırma Uygulamasının Yararlı Olup Olmadığı Görüşlerine Ait Bulgular

Anket formunda beden eğitimi öğretmenlerine kaynaştırma uygulamasının yararlı olup olmadığı sorulmuş bulgular Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22. Kaynaştırma Uygulamasının Yararlı Olup Olmadığı Görüşlerine Ait Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sizce kaynaştırma uygulaması yararlı mıdır?					Toplam
		Çok yararlı	Yararlı	Pek yararlı değil	Hiç yararlı değil	Fikrim yok	
Bayan	20 %38,5	3 %15	11 %55	5 %25	1 %5	0 %0	20 %100
Erkek	32 %61,5	5 %15,6	18 %56,3	7 %21,9	1 %3,1	1 %3,1	32 %100
Toplam	52 %100	8 %15,4	29 %55,8	12 %23,1	2 %3,8	1 %1,9	52 %100

Tablo 22’de beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamasının yararlı olup olmadığına ilişkin olarak %15,4’ü çok yararlı, %55,8’i yararlı, %23,1’i pek yararlı değil, %3,8’i hiç yararlı değil, %1,9’u fikrim yok şeklinde görüş belirtmiştir. Sonuç olarak beden eğitimi öğretmenleri kaynaştırma eğitimi hakkında olumlu tutum gösterdikleri ve büyük bir bölümünün uygulamayı yararlı ve gerekli gördükleri söylenebilir.

4.4.18. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenciler Ayrı Sınıfta mı Yoksa Diğer Öğrencilerle Aynı Sınıfta mı Eğitim Almalıdır Görüşlerine İlişkin Bulgular

Anket formunda beden eğitimi öğretmenlerine engelli öğrenciler aynı sınıfta mı ayrı sınıfta mı eğitim almalıdır şeklinde bir soru yöneltilmiş, bulgular Tablo 23’te verilmiştir.

Tablo 23. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Engelli Öğrenciler Ayrı Sınıfta mı Yoksa Diğer Öğrencilerle Aynı Sınıfta mı Eğitim Almalıdır Görüşlerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Engelli öğrenciler aynı sınıfta mı ayrı sınıfta mı eğitim almalıdır?				Toplam
		Ayrı sınıfta	Aynı sınıfta	Ayrı okulda	Fikrim yok	
Bayan	20 %38,5	5 %25	8 %40	3 %15	4 %20	20 %100
Erkek	32 %61,5	8 %25	12 %37,4	6 %18,8	6 %18,8	32 %100
Toplam	52 %100	13 %25	20 %38,5	9 %17,3	10 %19,2	52 %100

Tablo 23'te beden eğitimi öğretmenlerinin engelli öğrenciler ayrı sınıfta mı aynı sınıfta mı eğitim almalarına ilişkin olarak %25'i ayrı sınıfta, %38,5'i aynı sınıfta, %17,3'ü ayrı okulda, %19,2'si fikrim yok şeklinde görüş bildirmişlerdir. Sonuç olarak beden eğitimi öğretmenlerinin çoğunun aynı sınıfta eğitim almalıdır, görüşünü belirtmeleri kaynaştırma uygulaması ile ilgili olarak olumlu tutum gösterdikleri söylenebilir.

4.4.19. Beden Eğitimi Dersinde Kaynaştırma Yerine Başka Bir Model Düşünülebilir mi Görüşlerine İlişkin Bulgular

Anket formunda beden eğitimi öğretmenlerine kaynaştırma yerine başka bir model düşünülüp düşünülmeyeceğine ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 24'te verilmiştir.

Tablo 24. Beden Eğitimi Dersinde Kaynaştırma Yerine Başka Bir Model Düşünülebilir mi Görüşlerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sizce beden eğitimi dersinde kaynaştırma yerine başka bir model düşünülebilir mi?			Toplam
		Kısmen kaynaştırma	Ayrı okulda eğitim	Özel eğitim sınıfı	
Bayan	20 %38,5	11 %55	6 %30	3 %15	20 %100
Erkek	32 %61,5	18 %56,2	8 %25	6 %18,8	32 %100
Toplam	52 %100	29 %55,8	14 %26,9	9 %17,3	52 %100

Tablo 24'te beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma uygulaması yerine başka bir model düşünülüp düşünülmeyeceğine ilişkin olarak %55,8'si kısmen kaynaştırma, %26,9'u ayrı okulda eğitim, %17,3'ü özel eğitim sınıfı şeklinde görüş belirtmişlerdir. Sonuç olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu kısmen kaynaştırma görüşünü benimsemişlerdir. Bu da kaynaştırma uygulaması hakkında olumlu tutum sergilediklerini destekler niteliktedir.

4.4.20. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarında Bulunan Engelli Öğrencinin Sınıflarından Alınmasına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Anket formunda beden eğitimi öğretmenlerine engelli öğrencilerinin sınıftan alınmasına ilişkin görüşleri sorulmuş bulgular Tablo 25'te verilmiştir.

Tablo 25. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıflarında Bulunan Engelli Öğrencinin Sınıflarından Alınmasına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Cinsiyet	Frekans	Sınıfınızda bulunan engelli öğrencinin sınıfınızdan alınmasını ister misiniz?		Toplam
		Evet	Hayır	
Bayan	20 %38,5	8 %40	12 %60	20 %100
Erkek	32 %61,5	10 %31,2	22 %68,8	32 %100
Toplam	52 %100	18 %34,6	34 %65,4	52 %100

Tablo 25’te beden eğitimi öğretmenlerinin sınıfınızda bulunan engelli öğrencinin sınıfınızdan alınmasını isteyip istemediklerine ilişkin olarak %34,6’sı evet, % 65,4’ü hayır şeklinde görüş belirtmişlerdir. Sonuç olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıflarındaki engelli öğrencilerle ilgili rahatsızlık duymadıkları ve sınıflarından alınmasını istemedikleri söylenebilir

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Adana ili Seyhan ilçesinde kaynaştırma eğitimi uygulanan okullarda görevli beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeylerinin ve sınıflarındaki öğrencilere bakış açılarının değerlendirilmesine yönelik yapılan anket sonuçlarına göre;

Ankete katılan öğretmenlerin kimlik bilgileri;

Ankete 52 öğretmen katılmıştır. Buna göre ankete katılan öğretmenlerin %38,5' i bayan, %61,5' i erkek, , %73,1'i evli, %25'i bekar, %1,9'u dul oldukları ve %9,6 s 25 yaş ve altı, %30,8'i 26-30, %40,5'i 31-35, %17,2'si 36-40, %1,9'u 41-45 yaşta oldukları görülmüştür. Bu sonuçlara göre ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun erkek olduğu, çoğunun evli olduğu ve yine çoğunluğun yaşlarının 28 ile 35 yaş arasında olduğu öğretmenlerin daha mesleklerinin başında olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin medeni durumları onların öğrencilere bakış açılarını etkilediği düşünülebilir. Genellikle evli ve çocuk sahibi olan öğretmenlerin yaklaşımları bekar öğretmenlere göre daha olumludur denilebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %27'sinin 5 yıl ve daha az, %46,2'sinin 6–10 yıl, %19,2 sinin 11–15 yıl, %7,6'sının 16–20 yıl çalıştıkları görülmüştür. Bu sonuçlar ise öğretmenlerin yaşları ile paralellik göstererek kıdemlerinin de az olduğunu ifade etmektedir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri onların kaynaştırma eğitimine bakış açıları hakkında bilgi vermektedir. Avcıoğlu ve arkadaşlarının (2005) yılında yapmış oldukları ‘ Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Kaynaştırmaya Yönelik Öğretmen Anne Baba tutumlarının incelenmesi’ isimli araştırmanın sonucunda 9-12 yıl arasında mesleki deneyime sahip öğretmenlerin tutumlarının daha olumlu olduğu ve 12 yıl sonrasında öğretmen deneyimleri arttıkça, kaynaştırmaya ilişkin olumlu tutumlarının da azaldığı görülmüştür.(14.Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri syf,75). Öğretmenlerle birebir yapılan görüşmeler

ışığında da mesleki kıdemleri daha az olan öğretmenlerin kaynaştırmaya karşı daha olumlu yaklaşıtları görölmüştür.

Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıflarındaki engelli öğrenci sayısına bakılmış buna göre, %5,8 i sınıflarında olmadığını, %44,2 sinin 1 öğrenci % 23,1'inin 2 öğrenci(%3,8'inin 3 öğrenci %23,1'inin üçten daha fazla öğrencisi olduğunu söylemişlerdir. Sonuç olarak bütün sınıflarda 2 ve daha fazla engelli öğrenci olduğu söylenebilir ve beden eğitimi öğretmenlerinin de mutlaka öğrencilerin durumlarıyla ilgili bilgi sahibi olması gerekmektedir.

Öğretmenlerin sınıflarındaki öğrencilerinin özür grupları sorulmuş %2,04'ünün görme engelli, %6,12'sinin işitme engelli, % 10,20'sinin konuşma engelli, %34,69'unun bedensel engelli, %67,35'inin uyum sorunu, %53,06'sının öğrenme güçlüğü olan %10,20'sinin zihinsel engelli olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak kaynaştırma eğitimi grubu içinde ele alınan engel gruplarından en çok uyum sorunu ve öğrenme güçlüğü olan öğrenciler bulunmaktadır. Diğer özür grubundaki öğrenciler daha çok kendi özür gruplarının eğitiminin verildiği eğitim kurumlarına devam etmektedirler. Ancak uyum problemi ve öğrenme güçlüğü olan çocuklar için böyle bir durum söz konusu değildir. Bundan dolayı bu grup öğrencinin oranı kaynaştırma eğitiminde daha fazladır denilebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminin genel tanımı hakkındaki bilgilerine bakılmış çoğunluğun özel eğitim önlemleri alınarak normallerle aynı grupta eğitim görmesi, şeklinde cevap verdiği görölmüştür. Sonuç olarak kaynaştırmanın genel tanımının özel Eğitim önlemleri alınarak normallerle aynı grupta eğitim görmesi olduğu söylenirse öğretmenlerin yarısının doğru cevap verdiği söylenebilir (Tablo 5). Ancak, Kaya'nın (2003) "ilköğretim okulu yöneticilerinin, sınıf öğretmenleri ve rehber öğretmenlerin kaynaştırma ile ilgili bilgi, tutum ve uygulamalarının incelenmesi" konulu çalışmasında aynı soruya okul müdürleri ve rehber öğretmenlerin % 90'ının sınıf öğretmenlerinin de % 66,7'sinin doğru yanıt verdiği görölmüştür. Bu sonuçlara bakılınca beden eğitimi öğretmenlerinin çok az bir oranının kaynaştırma hakkında bilgi sahibi olduğu söylenebilir. Öğretmenlere yeterli eğitim verildiği zaman kaynaştırma eğitimi içinde

bulunan öğrencilerle daha uygun ve verimli şekilde çalışmak için kendilerine duydukları özgüven artacaktır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin, 573 sayılı KHK ve yönetmelikleri hakkında büyük bir çoğunluğun bilgi sahibi olmadığı, buna bağlı olarak kaynaştırma ilgili kurs ve seminerlere katılmadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 6). Bütün bu sonuçlara göre öğretmenlerin kanunlar hakkında bilgi sahibi olmadıkları ve yeterli kursa katılmadıkları söylenebilir. Ayrıca veriler hizmet içi eğitimin ne kadar yetersiz olduğunu göz önüne sermektedir. Hizmet içi eğitim seminerlerinin yıllara göre dağılımına bakıldığında 2002 yılında özürllüler ile ilgili üç seminer olduğu ve bunların içinde kaynaştırma ile ilgili seminer olmadığı, 2003 yılında özürllüler ile ilgili on üç seminer yapıldığı ve bunlardan üç tanesinin kaynaştırma ile ilgili olduğu, 2004 yılında özürllüler ile ilgili on altı seminer olduğu, bunların içinde kaynaştırma ile ilgili seminer olmadığı, 2005 yılında on üç seminer yapıldığı bunlardan dört tanesinin kaynaştırma ile ilgili olduğu, 2006 yılında kaynaştırma eğitiminin yaygınlaşmasına paralel olarak bu oranların arttığı özürllüler ile ilgili otuz altı tane seminer olduğu ve bunlardan on üç tanesinin kaynaştırma eğitimi ile ilgili olduğu; 2007 yılında da on dokuz seminer yapıldığı ve bunlardan bir tanesinin kaynaştırma eğitimi ile ilgili olduğu görölmektedir. Hizmet içi eğitimlere katılacak kursiyerlerin sayısı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenlerle sınırlıdır. Bu göz önüne alındığında kurslara katılan branş öğretmenlerin sayısı oldukça azdır denilebilir. Oysa, beden eğitimi öğretmenlerinin bilgilendirme süreçlerinden mutlaka geçmeleri gerekmektedir. Bu sonuç ATAY Mesude'nin (1995) 'Özürllü çocukların normal yaşıtları ile birlikte eğitim aldıkları kaynaştırma programlarına karşı öğretmen tutumları üzerine bir araştırma' konulu doktora tezi ile de paralellik gösterir. ATAY'IN yapmış olduğu çalışmada her başarılı öğretmen kaynaştırma eğitimi konusunda başarılı olur düşüncesinden öte, öğretmenlerin bu alanda eğitim, ihtiyaç ve haklarının belirlenmesi ve karşılanması gerekir görüşü ortaya çıkmıştır. Bu konuda bilgi sahibi olmayan, gereken ihtiyaçları karşılanmayan bir öğretmen gerek engelli öğrencisinin eğitimine gerekse diğer öğrencilerle bütünleştirme sürecine yardım edemez. Kaynaştırma eğitiminin de engelli çocukların normal eğitim sınıflarında normal gelişim gösteren akranlarıyla sosyal ve eğitimsel

açından birlikteliklerinin sağlanması olduğu göz önünde bulundurulursa, öğretmenin bilgisel anlamda yetersizliği önemli bir sorun olarak ortaya çıkar.

Bu sonuçlar UYSAL Ayten'in 2004 yılında ulusal özel eğitim kongresinde 'kaynaştırma uygulaması yapan öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin görüşleri' başlıklı bildirisindeki sonuçlarla anlamlı bir yakınlık gösterir. Bu bildirideki sonuçta kaynaştırma uygulamasının ilk başladığı yıllardan bu yana öğretmenlere kendilerini yeterli görececek düzeyde bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik çalışmaların gereken düzeyde yapılmamış olması, daha da ciddi olan sonuç o yıllarda görevdeki öğretmenlerin artık çalışmadığı düşünüldüğünde kaynaştırmaya karşı olumlu tutum geliştirecek düzeyde bilgili yeni kuşak öğretmenlerin yetiştirilmemiş olmasıdır. Bu sonuçlar Avramidis, Bayliss ve Burden'in 2000 yılında yaptıkları araştırmayla da paralellik gösterir. Yapılan araştırmaya göre önceden özel eğitim ile ilgili kurs, ders veya hizmet içi eğitim almış öğretmenlerin eğitim almamış öğretmenlere oranla kaynaştırmaya ilişkin daha olumlu tutumlara sahip olduğunu saptamışlardır.

Kaynaştırma eğitimi hakkında beden eğitimi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu bilgi sahibi olmadıklarını kabul etmişlerdir. Gözün ve Yıkmış (2004), öğretmen adaylarının kaynaştırma konusunda bilgilendirilmelerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının değişimindeki etkililiği konusunda yapmış oldukları çalışmada branş öğretmen adayları özel gereksinimli çocukların kaynaştırılması konusunda bilgilendirilme programına tabi tutulmuşlar bu sayede meslek yaşantılarında karşılaşacakları özel gereksinimli öğrenciye nasıl yaklaşacakları neler yapabilecekleri konusunda bilgi sahibi olduklarını kaynaştırma öğrencisine karşı korku ve kaygılarının azaldığını belirtmişlerdir. Bu araştırma da yapılan araştırmayla paralellik göstermektedir. Bu araştırmada da beden eğitimi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu kurs ve seminerlerle kendilerini geliştireceklerini belirtmişlerdir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun bu alana özgü eğitim almak gerektiği görüşüne katıldıkları söylenebilir (Tablo 7). Bu şekilde bilgilendirme programlarıyla beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının olumlu yönde gelişeceği söylenebilir. Bu bilgilendirme sürecinde hizmet içi eğitimin çok önemli olduğu ifade edilmişti. Bununla beraber öğretmen yetiştirme

programlarında değişiklik yapılması gerekliliği söylenebilir.Öğretmenlik bölümü müfredat programlarına özel eğitim dersi adı altında teorik dersler konulmuştur, ancak özel eğitimin uygulamaları yapılmamaktadır. Teorik derslerin uygulamalarla desteklenmesi, beden eğitimi, eğitsel oyunlar v.b. gibi dersler ile yardımcı yayınların arttırılması, eğitimsel filmlerin hazırlanması, kısaca lisans eğitiminin zenginleştirilmesi gereklidir denilebilir.

Kaynaştırma eğitimi konusu sadece rehber öğretmen ve sınıf öğretmeni bazında düşünülmemeli, branş öğretmenlerinin de kaynaştırma ile iç içe olduğu göz ardı edilmemelidir.

Engelli öğrencinin sosyal gelişimlerine katkı sağlayacağına, işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandıracağına, sporla ilgili becerileri geliştireceğine büyük çoğunlukla inandıklarını belirten öğretmenler, aynı zamanda işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırdığı konusunda da çoğunlukla katılım göstermişlerdir (Tablo 9). Bu da beden eğitiminin engelli öğrenci üzerinde olumlu etkisinin oldukça fazla olduğunu göstermektedir. Beden eğitimi daha çok bedensel aktiviteye dayandığından, özellikle öğrenme güçlüğü, uyum sorunu, zihinsel engelli öğrenciler açısından değerlendirildiğinde bu yolla kendilerini daha iyi ifade edebilirler. Beden eğitimi dersinde hem öğretmenler hem de özürlü öğrenciler daha az sıkıntı yaşayabilirler.

Beden eğitimi öğretmenleri engelli öğrencilerinin ders anlatılırken dersi az anladıklarını düşündüklerini ifade etmişlerdir (Tablo 10). Uyum sorunu ve öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin yüzdesinin fazla olduğu göz önüne alınırsa böyle bir sonucun ortaya çıkması normaldir denilebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenler engeli olmayan öğrencilerin engelli arkadaşlarından olumsuz yönde etkilenmediklerini belirtmişlerdir (Tablo 12, 13). Sonuç olarak beden eğitimi öğretmenlerine göre herhangi bir engeli olmayan öğrencinin engelli öğrencilere bakış açısı olumludur denilebilir. Öğretmenin engelli öğrenciye karşı gösterdiği tutum sınıfın genel kabulünü de etkilemektedir. Öğretmenin engelli öğrenci ile ilgili olarak diğer öğrencileriyle konuşması onları

engelli arkadaşlarının gelişimleri ve onlara nasıl davranabilecekleri hakkında bilgilendirmeleri yararlı olabilir.

Araştırmaya katılan öğretmenler sınıflarındaki engelli öğrencileri diğer öğrencilerle kaynaştırmak için çaba gösterip göstermediklerine ilişkin olarak büyük bir çoğunluğu çaba gösterdiklerini ifade etmişlerdir. Sonuç olarak öğretmenlerin sınıflarındaki engelli öğrenciler ile engelli olmayan öğrencileri kaynaştırmak için çaba gösterdikleri söylenebilir (Tablo14). Daha önceden ŞAHBAZ Ümit'in özel eğitim kongresi bildirilerinde (2004) yayınlanan 'kaynaştırma sınıflarına devam eden zihin engelli öğrencilerin sosyal kabul düzeylerinin belirlenmesi' konulu araştırması, yaptığımız araştırma ile bazı farklılıklar gösterse de genel olarak destekler niteliktedir. Bu çalışmada engelli öğrencilerin kaynaştırma sınıflarında olumlu bir ortamla karşılaştıklarını ve sınıfların engelli öğrenciler için uygun ortamlar olduklarını söylemenin pek mümkün olmadığı, ancak kaynaştırmanın yapıldığı okullarda görevli bütün öğretmenlerin, normal öğrencilerle, engelli öğrenciler arasında arkadaşlığı geliştirecek fırsatlar sağlaması gerekliliği ortaya konmaktadır.

Bu çabanın nasıl olduğuna bakılacak olursa; öğretmenlerin büyük çoğunluğu engelli olan ve olmayan öğrencileri aynı faaliyetlerde görevlendirdiğini, birbirleriyle yardımlaşmalarını sağladığını, söylemiştir. Buna göre, beden eğitimi öğretmenlerinin derslerinde hiçbir öğrenciyi ayırmadığı yapılacak faaliyete ortak katılım sağladığı ve bu şekilde onların birbirleriyle kaynaştırdığı söylenebilir (Tablo 15). Sonuç olarak burada öğretmene ciddi bir sorumluluk yüklenmektedir. Engelli öğrencinin de özelliğine göre yapabileceği faaliyette görevlendirilmesi, onun kendine güveninin arttırması bakımından önemli olduğu gibi, diğer öğrenciler tarafından dışlanma olasılığını da azaltacağı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenler engelli öğrenci ile en çok hangi konularda problem yaşadıklarına ilişkin olarak en çok akademik konularda problemler yaşadıklarını belirtmiştir (Tablo16). Sonuç olarak uyum sorunu ve öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin fazla olduğu göz önüne alınırsa akademik konularda problem yaşamakta anlamlı görülebilir.

Sınıflarında bulunan engelli öğrenci ile ilgili davranış problemlerini çözmek için genelde fiziksel türde cezaya başvurmeyan öğretmenler, sorunları çoğunlukla konuşarak, sorunu idare ve rehber öğretmenle işbirliği yaparak hallettiklerini ifade etmişlerdir (Tablo 17). Sonuç olarak kaynaştırma eğitimi okul yönetimi, rehber öğretmen, sınıf öğretmeni, branş öğretmeni, engelli olan ve olamayan öğrenci velileri ile bir bütündür. Bu bütünün işbirliği içinde olması çok önemlidir. Halkalardan birinin yetersizliği bütün programı aksatabilir. Yapılan araştırmalarda bütün bunların bir arada olması gerekliliğini belirtir. UYSAL Ayten'in 2004 yılında ulusal özel eğitim kongresinde 'Kaynaştırma Uygulaması Yapan Öğretmenlerin Kaynaştırmaya İlişkin Görüşleri' başlıklı bildirisindeki sonuçlarla anlamlı bir yakınlık gösterir. Araştırma sonucuna göre; kaynaştırmanın başarılı olabilmesi için sınıf öğretmenin, özürli çocuğun ailesinin, okul idaresinin eğitilmeleri ve uygulamayla ilgili işbirliği içinde olmaları gerekliliği vurgulanmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenler engelli öğrencilere karşı sabırlı olunması gerektiği görüşüne katılmaktadırlar (Tablo 18). Yüzdelere bakıldığında öğretmenler sabırlı olmak gerekliliği konusunda olumlu tutum göstermişlerdir. Öğretmenlerin engelli öğrenciye karşı yeterli bilgi birikimine sahip olması, onların sabır gösterme düzeylerini de yükseltir. Bilgi sahibi olan öğretmen, engelli bireyin eğitiminin, onun diğer öğrenciler tarafından kabul sürecinin ne kadar zor olduğunu bilir ve oluşabilecek bütün aksaklıklara rağmen engelli öğrencisine karşı sabırlı olunması gerekliliğine inanır.

Engelli öğrenci velileri ile ilgili öğrencilere sunulan eğitimlerde velilerinin yaklaşımlarının yeterli olup olmadığına ilişkin olarak büyük bir çoğunlukla öğretmenler yeterli değildir şeklinde yorumda bulunmuşlardır (Tablo 19). Sonuç olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu engelli öğrencilerin velilerinin sunulan eğitim hizmetlerine yaklaşımlarının yeterli olmadıklarını düşünmektedirler Araştırmaya katılan öğretmenler özellikle engelli öğrenci velilerinin ilgisizliğinden yakınmaktadırlar.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin engelli öğrenciler için nasıl bir program uyguladıklarına ilişkin olarak büyük çoğunluğu yardıma dayalı eğitim verdiğini

belirtmiştir (Tablo 20). Sonuç olarak öğretmenler beden eğitimi dersinde yardıma dayalı eğitimin yararına inanıyorlar denilebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma uygulamasının gerekli olup olmadığına ilişkin büyük bir çoğunluğu gereklidir şeklinde görüş belirtmektedir. Yine kaynaştırma uygulamasının yararlı olup olmadığına ilişkin olarak ta büyük bir çoğunluğu yararlıdır şeklinde görüş belirtmiştir (Tablo 21,22). Sonuç olarak beden eğitimi öğretmenleri kaynaştırma eğitimi hakkında olumlu tutum gösterdikleri ve büyük bir bölümünün uygulamayı yararlı ve gerekli gördükleri söylenebilir. kaynaştırma uygulaması yalnızca yetersizliği olan öğrenci için yararlı ve gerekli görülmemelidir. Bu uygulama normal öğrenciler için de yararlıdır. Çünkü bu sayede normal öğrenciler, engelli arkadaşlarının yetersizliğini anlayıp ona karşı daha duyarlı olmayı, onlara acımadan yardım etmeyi ve paylaşmayı öğrenebilirler. Bu sonuçlar Kaya Uğur'un 2003 yılında "ilköğretim okulu yöneticilerinin, sınıf öğretmenlerinin ve rehber öğretmenlerin kaynaştırma ile ilgili bilgi, tutum ve uygulamalarının incelenmesi" konulu araştırmayla farklılık göstermektedir. Yapılan araştırmada okul yöneticileri sınıf öğretmenleri ve rehber öğretmenleri kaynaştırma uygulamasının gerekli ve yararlı olmadığı şeklinde olumsuz tutumlara sahip oldukları söylenmektedir. Bu farklılık teorik derslerde özellikle uyum sorunu ve öğrenme güçlüğü olan öğrenciler açısından daha zor olmakla birlikte beden eğitimi dersi engelli bireylerin gelişimi açısından olumlu yönde büyük bir potansiyele sahiptir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin çoğunun engelli öğrencilerin aynı sınıfta eğitim alması gerektiği görüşünü benimsemişlerdir (Tablo 23). Öğretmenlerin kaynaştırma uygulaması ile ilgili olarak olumlu tutum gösterdikleri söylenebilir. Yapılan araştırmada öğretmenler engel derecesinin de önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Genel anlamda sınıflarındaki engelli öğrencilerden rahatsızlık duymadıklarını belirtmişler, ancak özür derecesi biraz daha fazla olan öğrenciler içinse kısmen kaynaştırmayı benimsemişlerdir. Sonuç olarak milli eğitimin temel esaslarında eğitimde eşitlik ilkesiyle, her birey eğitim öğretim hakkından yararlandırılır ilkesi kabul edildiğine göre kaynaştırma uygulaması da gereklidir, önemlidir ve devam etmelidir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma uygulaması yerine başka bir model düşünülüp düşünülmeyeceğine ilişkin olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu kısmen kaynaştırma görüşünü benimsemişlerdir (Tablo 24). Kısmen kaynaştırma belli derslerde ve teneffüslerde engelli öğrencilerin diğer öğrencilerle bir arada olması esasına dayanır. Beden eğitimi dersinde öğretmenler sınıflarında engelli öğrenci bulunmasında herhangi bir sakınca görmemişlerdir. Bu da kaynaştırma uygulaması hakkında olumlu tutum sergilediklerini destekler niteliktedir.

Araştırmaya katılan Beden eğitimi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu sınıflarında bulunan engelli öğrencinin sınıflarından alınmasını isteyip istemediklerine ilişkin olarak sınıflarından alınmasını istemediklerini belirtmişlerdir (Tablo 25). Sonuç olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıflarındaki engelli öğrencilerle ilgili rahatsızlık duymadıkları ve sınıflarından alınmasını istemedikleri söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeylerinin ve sınıflarındaki öğrencilere bakış açılarının değerlendirildiği bu araştırmada konuyla ilgili yapılan pek çok araştırma sonuçlarına benzer sonuçlar ortaya çıktığı söylenebilir. Gerek branş öğretmenleri, gerekse sınıf öğretmenleri kaynaştırma eğitimi hakkında bilgi sahibi değildirler ve bu konuda pek çok sıkıntı yaşamaktadırlar. Bilgi yetersizliği, okul yapısı, idare, veli, rehber öğretmen işbirliğinin yetersizliği gibi konularda öğretmenler ortak sıkıntıları paylaşmaktadırlar. Beden eğitimi dersi için konu ele alınırsa, zaten öğretmenler tesis, malzeme, plan ve program gibi konularda çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Müfredat programı kapsamına engelliler konusu ancak 2006 yılında genişletilerek alınmıştır (2006-2007 beden eğitimi dersi ünitelendirilmiş yıllık plan). Buna göre kazanımlar bölümüne, farklılıklara karşı anlayış ve hoşgörü gösterir. Hatayı kabul edebilme becerisi gelişir. Kendi farklılığını kabullenir ibareleri konulmuştur. Bu kazanımların oluşturulması ileriki yıllarda sistem sıkıntılarının azaltılması için bir basamak teşkil etmelidir. Beden eğitimi dersi öğretmenlerinin büyük bir kısmının ortak sorunu yaş ile birlikte fiziksel aktivitelerde azalmaya paralel olarak ders motivasyonunun da azalmasıdır. Yapılan araştırma gösteriyor ki mesleki kıdemleri daha az olan öğretmenler öğrenmeye daha açık, yenilikçi,

araştırmacı ve istekli öğretmenlerdir denilebilir. Birebir görüşmelerde genç öğretmenler hizmet içi eğitim kursları yapılmalı derken, daha kıdemli öğretmenler bu kursları fazla mesai olarak gördüklerini ifade etmektedirler

Bütün bunlarla ilgili eğitim ve uygulamaya, ayrıca ileri araştırmalara yönelik öneriler aşağıda verilmiştir.

5.2 ÖNERİLER

5.2.1. Eğitim ve Uygulamaya Yönelik Öneriler

1- Beden eğitimi öğretmenleri kaynaştırma eğitimi hakkında gerekli kurslara katılmalı, hizmet içi eğitim seminerlerine alınmalı formal bir bilgilendirme sürecinden mutlaka geçmelidirler.

2- Kaynaştırma uygulamasında öğretmene yardımcı olabilecek kaynaklar hazırlanmalıdır.

3- Engelli ve normal öğrenci ailelerinin kaynaştırma konusunda aydınlatılmaları gerekmektedir. Beden eğitimi öğretmenleri de öğrenci velileriyle iletişim halinde olmalıdır.

4- Beden eğitimi öğretmenleri okul rehber öğretmenleri okul idaresi ile işbirliği içinde olmalı, sorunları birlikte çözüme ulaştırmaları gerekmektedir.

5- Kaynaştırma eğitimi çerçevesinde beden eğitimi dersiyle ilgili eğitim-öğretim programları konusunda düzenlemelere gidilmelidir.

6- Kaynaştırma uygulaması yapılan okullarda bütün branş öğretmenleriyle birlikte beden eğitimi öğretmenleri de çalışmalarından dolayı teşvik edilmelidir.

5.2.2. İleri Araştırmalara Yönelik Öneriler

1- Çalışmanın genellenebilmesi için bu tür araştırmaların kaynaştırma uygulamasının yürütüldüğü diğer okullarda da yapılması,

2- Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yeterlilikleri konusunda araştırma yapılması

3- Kaynaştırma uygulaması yapılan okullarda uygulamanın branş dersleri bazında verimliliğinin incelenmesi

4- Kaynaştırma uygulaması yapılan okullarda öğrencisi bulunan ailelerin kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi önerilebilir.

5- Öğretmen yetiştiren okulların müfredat programlarına özel eğitim ve kaynaştırma eğitimi ile ilgili dersler zorunlu ve seçmeli olarak konması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- AKARSU,F.(23.09.2007). **Üstün Yetenekliler** [www.site.mynet.com/ustun ve ozel/egitim.htm](http://www.site.mynet.com/ustun%20ve%20ozel/egitim.htm)
- AKDENK, M., AĞAOĞLU S.A., İMAMOĞLU, O. (1997). **Türkiye'de Engelliler İçin Uygulamalı Spor Eğitim Modeli**. Antalya: Antalya Uluslar Arası Engellilerde Spor Eğitim Sempozyumu. ANTALYA: 79-191
- AKSOY, C. (1999). **Beden Eğitimi ve Sporun Eğitime Etkisi**. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- ARACI, H. (2006). Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi, Geliştirilmiş 6. Baskı , Nisan s: 3 Ankara: Nobel Yayıncılık.
- ATAMAN, A. (2003). **Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitim**. Ankara: Gündüz Eğitim Ve Yayıncılık.
- ATAY, M. (1995). Engelli Bireylerin Benlik Gelişiminde Spor Etkinliklerinin Önemi. Antalya Uluslararası Engellilerde Spor Sempozyumu Bildiri Kitabı. Ankara: T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayın No:1997/1,97,100 s.
- AVCIOĞLU, H., Özbey, F., Çetin, M. (2005). **“Sınıflarında Kaynaştırma Öğrencisi Bulunan Sınıf Ve Branş Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”**. 14.Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri, Özel Eğitimden Yansımalar. Ankara: Kök Yayıncılık
- AVCIOĞLU, H., Pınar, E., Öztürk, T. (2005). **“Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Kaynaştırmaya Yönelik Öğretmen Ve Anne-Baba Tutumlarının İncelenmesi”**. 14. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri, Özel Eğitimden Yansımalar. Ankara: Kök Yayıncılık
- AVRAMIDIS, ,E. Bayliss,P. ve Burden, R. (2000). A Survey Into Mainstream Teachers Attitudes Towards The Inclusion Of Children With Special Educational Needs In The Ordinary School In One Local Education Authority.Educational Psychology,20(2)
- BARTON, M.L. (1992) Teachers Opinions On The Implementation And Effects Of Mainstreaming.
<http://www.ericfacility.net/serlet/com.artesiotech.servlet.search..searchservelt?action=9>

- BAŞOĞLU, B.(1995). Ankara ili Devlet Liselerinde Görev Yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir Arastırma, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmıs Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- BATU, S.Kırcaali İ.G. (2006). **Kaynaştırma**. Ankara: Kök Yayıncılık
- BATU, S. (2000). **Özel Gereksinimli Öğrencilerin Kaynaştırıldığı Bir Kız Meslek Lisesindeki Öğretmenlerin Kaynaştırmaya İlişkin Görüş Ve Önerileri**. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi, Engelliler Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- CAVKAYTAR, A., Diken, İ.(2005). **Özel Eğitime Giriş**. Ankara: Kök Yayıncılık
- CRAFT D.H (1995). Visial İmpairements and Hearing Loses Adapted Pysicial Education and Sport (Ed: J.P. Winnic). İllionis: Human Kinetics Boks Champaigne 143,166.
- DUMAN, S. (2003). **Öğretim Programının Öğretmen Görüşleriyle Değerlendirilmesi Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi**. Konya Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- GÖZÜN, Ö. Yıkılmış, A. (2004) **“Öğretmen Adaylarının Kaynaştırma Konusunda Bilgilendirilmelerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumlarının Değişimindeki Etkililiği”** 13. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri, Özel Eğitimden Yansımalar . Ankara: Kök Yayıncılık
- GÜRSEL, F., ÖZBEK, O., DİLER, S. (2001). **Uluslararası Özel Eğitim Konferansı 2001 Etkileşim ve İşbirliği**. Özürlüler İçin Spor Merkezi, Antalya
- HOLLİNSWORT, P.M, HOOVER, K.H. (1999). **Elemantry teaching methods. (İlköğretimde Öğretim Yöntemleri** (Dördüncü Baskı). İngilizceden Çeviren: Tanju GÜRKAN, Erten GÖKÇE, Duygu GÜLER Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi
- İNAL, A.N. (2000). **Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş**. Konya: Deren Ofset ve Matbaacılık.
- İZCİ, E.(21.09.2006) **Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özel Eğitim Konusundaki Yeterlilikleri**. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi [www.e-sosder](http://www.e-sosder.com) .com ISSN: 1304-0278 güz 2005 c.4. s.14 (106-114)
- KAFFMAN,James,M.(1977). **Characteristics Of Children Behavior Disardes** Kalifornia Ohioi: Charles E. Merril

- KARADENİZ, G. (2002). **Eğitimde Kaynaştırma (Entegrasyon)**. İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Ve İnsan Bilimleri Yüksek Lisans Programı Özel Eğitim Ders Notları
- KARGIN, T., Baydık, B. (2002). **Kaynaştırma Ortamındaki İşiten Öğrencilerin İşitme Engelli Akranlarına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**. Ank.Üniv. Eğitim Bilimleri Fak. Özel Eğitim Dergisi,3(2)
- KARLIDAĞ,F. ERTÜRK, S (18.11.2007). **Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar**. Bilim ve Aklın Aydınlightında Eğitim Dergisi. Mayıs 2004 Yıl:4 Sayı:39 <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi39/karlidag.htm>
- KAYA, U. (2003). **İlköğretim Okulu Yöneticilerinin, Sınıf Öğretmenlerinin Ve Rehber Öğretmenlerin Kaynaştırma İle İlgili Bilgi, Tutum Ve Uygulamalarının İncelenmesi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Özel Eğitim Bölümü Yüksek Lisans Tezi.
- KUZ, T. (2001). **Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumların İncelenmesi**. Ankara: T.C. BAŞBAKANLIK Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları/17.
- LEYSER,Y., Kapperman, G. ve Keller, R. (1994). Teacher Attitudes Toward Mainstreaming: A Cross Cultural Study İn Six Nations Eoropen Journal Of Special Needs Education
- LEWIS, R., B., Doorlag Donald. Teaching Special Students İn General Education Classroom, 2004; Netcang, N.J. U.S.A)
- MEB (2000) Özel eğitim hakkında kanun hükmünde kararname ve özel eğitim hizmetleri yönetmeliğı ile ilgili ilçe milli eğitim müdürlükleri emir yazıları. Ankara.
- METİN,N.(22.09.2007). **Kaynaştırma Eğitimi** www.eğitimderehberlik.com/ozel_egitim_kaynastirma.Htm
- NEBİOĞLU, D. (2004).**Beden Eğitimi Dersi, Denetimi**. Bursa: Alp Yayınları
- ÖNCÜL, R (1989). **Özel eğitim sözlüğü**, Ankara: Karatepe Yayınları
- ÖZBABA, N. (2000). **Okul Öncesi Eğitimcilerin Ve Ailelerin Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar İle Normal Çocukların Entegrasyonuna (Kaynaştırılmasına) Karşı Tutumları**. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Okul Öncesi Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- ÖZER, S.D. (2001). **Engelliler İçin Beden Eğitimi Ve Spor**. Ankara: Nobel Yayım Dağıtım.

- ÖZSOY, Y., Özyürek, M., Eripek, S. (2002). **Özel Eğitime Giriş**. (On İkinci Baskı). Ankara: Karatepe Yayınları.
- SARI, H. (2002). **Özel Eğitime Muhtaç Öğrencilerin Eğitimleriyle İlgili Öneriler**. Ankara: Pegama Yayıncılık.
- SERİMER, C (25.11.2007). Beden Eğitimi ve Spor <http://sporsitem.tr.gg/BEDEN-3B-TANIMI-ALANI.htm>)
- SOYSAL, A. (1996). **Okul Öncesi Eğitimi, Alt Özel Sınıf Ve Kaynaştırma Eğitimi**. Sinop: Sinop Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yayınları
- SÖNMEZ ve SUNAY (2001). Ankara'daki Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Sorunlarına İlişkin Bir İnceleme. Sayı:162 s: 106. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- SUCUOĞLU, B. (1996). **Kaynaştırma Programlarına Anne- Baba Katılımı**, Özel Eğitim Dergisi, 2 (2)
- SPODEK, B., Srachon, O.N., Lee, B.C (1983) **Mainstreaming Yonug Children**, Belmond Calif: Wodsworth Publishing Company
- STRAIN, P., Kerr, M.M. (1981) **Mainstreamingof Children İn Scholls** New York : Academic Pres
- ŞAHBAZ, Ü (2004). Kaynaştırma Sınıflarına Devam Eden Zihin Engelli Öğrencilerin Sosyal Kabul Düzeylerinin Belirlenmesi, 13. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri, Özel Eğitimden Yansımalar . Ankara: Kök Yayıncılık
- TATAR, Y. (1997). **Özürlüler Ve Spor 1**, İstanbul: Fiziksel Engelliler Vakfı Yayınları
- TEMİR, D. (2002). **Çocuğu Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Ailelerin Sorunları Ve Beklentileri**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- TIRAŞ, Z. (2000). **Ayrıştırma Ve Kaynaştırma Eğitimindeki Eğitilebilir Düzeyde Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrencilerin Uyum Ve Akademik Beceri Açısından Karşılaştırılması**. Ankara Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi
- TUNCAY, H. (1992). **Engellilerde Beden Eğitimi Ve Spor**, I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi Ve Spor Sempozyumu, Milli Eğitim Basım Evi, Ankara.
- TÜFEKÇİOĞLU, Ü (15.02.2007). **İşitme Engelliler** www.aof.anadolu.edu.tr.
- UYSAI, A. (2004). **“Kaynaştırma Uygulaması Yapan Öğretmenlerin Kaynaştırmaya İlişkin Görüşleri”** 13. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri, Özel Eğitimden Yansımalar. Ankara: Kök Yayıncılık

- VARIŞ, F. (Editör), (1998). **Eğitim Bilimine Giriş**. İstanbul: Alkım Yayınları.
- YENİ, E. (2005). **Kaynaştırma Eğitimi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Ekonomisi Ve Planlaması Tezsiz Yüksek Lisans Programı, Eğitimde Reform Dersi, Ders Notları.
- YIKMIŞ, A., PINAR, E. (2005). On Dördüncü Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildirileri. **Özel Eğitimden Yansımalar**. Ankara: Kök Yayıncılık
- HEDB (Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı). (2002). **Hizmetiçi Eğitim Planı**. Ankara: Milli Eğitim Basım Evi.
- HEDB (Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı). (2003). **Hizmetiçi Eğitim Planı**. Ankara: Milli Eğitim Basım Evi.
- HEDB (Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı). (2004). **Hizmetiçi Eğitim Planı**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi
- HEDB (Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı). (2005). **Hizmetiçi Eğitim Planı**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi
- HEDB (Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı). (2006). **Hizmetiçi Eğitim Planı**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi
- HEDB (Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı). (2007). **Hizmetiçi Eğitim Planı**. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi
- Gümüşhane Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü Bülteni (10.01.2007)
www.gumushaneram.gov.tr.
- Özürlüler İçin Ülke Raporu (1995-2000) T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları/ 18 Ankara
- T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı (2000). Özürlülere Hizmet Veren Eğitim Ve Rehabilitasyon Kurum Ve Kuruluşları İşbirliği Ve Koordinasyon Toplantıları Sonuç Raporları. Ankara: Eğitim Dairesi Başkanlığı
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (15.09.2007)
www.file:///A:\özel eğitim yönetmeliği.htm.
- T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı (1999) **Çağdaş Toplum, Yaşam ve Özürlüler Ön Komisyon Raporları. I. Özürlüler Şurası** Ankara: Takav Matbaacılık
- T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Hizmetiçi Dairesi Başkanlığı (5.11.2007).
www.hedb.meb.g

EKLER

**EK 1- UYGULANAN ANKETE İLİŞKİN MEB EĞİTİM ARAŞTIRMA VE
GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI İZİN YAZISI**

EK 2- ANKET FORMU

**EK 3- 2002-2007 YILLARI ARASI ENGELLİLER İLE İLGİLİ HİZMET İÇİ
EĞİTİM FAALİYET PROGRAMI**

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.EGD.0.33.05.311-1193 / 6405
Konu : Araştırma İzni

17/10/2006

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

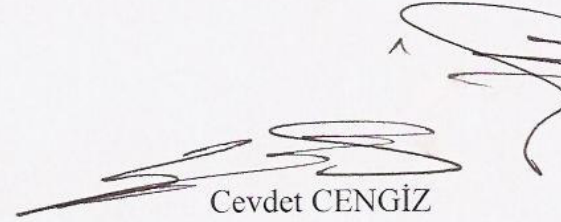
İlgi : 26.09.2006 tarih ve B.30.2.GÜN.0.F8.00.00/7335 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ebru Naile ERTUNÇ'un "Kaynaştırma Eğitimi Verilen İlköğretim İkinci Kademedeki Görev Alan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi Hakkındaki Yeterlilik Düzeylerinin ve Sınıflarındaki Engelli Öğrencilere Bakış Açılarının Değerlendirilmesi" konulu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak anketlerin, Adana İli Seyhan İlçesi ilköğretim okullarında görevli Beden Eğitimi Öğretmenlerine uygulama izni talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen, onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen (5 sayfa – 25 sorudan oluşan) araştırmanın belirtilen okullarda uygulanması Bakanlığımızca uygun görülmüştür.

Araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Cevdet CENGİZ
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

EK

- 1- Araştırma Örneği (1 Adet-5 Sayfa)
- 2- Okul Listesi (1 Adet-1 Sayfa)

EK 1- UYGULANAN ANKETE İLİŞKİN MEB EĞİTİM ARAŞTIRMA VE

EK 2- ANKET FORMU

Sayın Öğretmenim, bu anket formu ‘Kaynaştırma eğitimi uygulanan ilköğretim ikinci kademedede görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki yeterlilik düzeylerinin ve sınıflarındaki engelli öğrencilere bakış açılarının değerlendirilmesi’ ile ilgili verileri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Verilen her soruyu dikkatle okuyarak kendinize en uygun seçeneği işaretlemeniz istenmektedir. Kimliğinizi belirten herhangi bir bilgi kullanmanıza gerek yoktur. Bu sebeple verilen ifadeleri serbestçe işaretleyebilirsiniz. Bu araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar sadece bilimsel bir amaç için kullanılacaktır. Şimdiden ayırdığınız zaman ve gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.

Ebru Naile ERTUNÇ

BÖLÜM I

Bu bölümde kişisel bilgiler'e yönelik sorular hazırlanmıştır. Soruların yan tarafında yer alan ve size en uygun seçeneğe **X** işareti koyunuz.

1- Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()

2- Medeni Durumunuz: Evli () bekar () dul ()

3- Görev Yaptığınız Okulun Adı:.....

4- Yaşınız: 25 ve altı () 26-30 () 31-35 () 36-40 () 41-45 ()

5- En son mezun olduğunuz eğitim kurumu

a. Öğretmen okulu mezunu ()

b. Ön lisans mezunu ()

c. BESYO mezunu ()

d. Spor akademisi mezunu ()

6- Öğretmenlikteki Mesleki Kıdeminiz

a. 5 yıl ve daha az ()

b. 6-10 yıl ()

c. 11-15 yıl ()

d. 16-20 yıl ()

e. 21 yıl ve üzeri ()

BÖLÜM II

Bu bölüm kaynaştırma eğitimiyle ilgili yeterlilik düzeyinizin ve sınıfınızdaki engelli öğrencilere bakış açınızın değerlendirilmesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Lütfen soruları dikkatle okuyarak size en uygun seçeneğe **X** işareti koyunuz.

1. Sınıfınızda kaç tane engelli öğrenci bulunmaktadır?

1 ()

2 ()

3 ()

daha fazla ()

2. Özür grubu nedir?

Görme engelli ()

İşitme engelli ()

Konuşma engelli ()

Bedensel engelli ve süregelen hastalığı olan ()

Uyum sorunu olan ()

Öğrenme güçlüğü olan ()

Zihinsel engelli ()

3. Kaynaştırma nedir?

Normallerle engellilerin aynı grupta eğitim alması ()

Özel eğitim önlemleri alınarak normallerle aynı grupta eğitim görmesi ()

Ayrı sınıfta eğitim alıp teneffüste normalleriyle kaynaşması ()

4. 573 sayılı kanun hükmünde kararname yönetmelikleri hakkında bilgi sahibi misiniz?

EVET () HAYIR ()

5. Özel eğitim hizmetleri yönetmeliği hakkında bilgi sahibi misiniz?

EVET () HAYIR ()

6. Kaynaştırma eğitimiyle ilgili kurs seminer v.s faaliyetlerine katıldınız mı?

EVET () HAYIR ()

7. Sizce kaynaştırma eğitimiyle ilgili yeterli bilgiye sahip misiniz?

Evet sahibim ()

Kurs ve seminerlere katılarak kendimi biraz daha geliştirmeliyim ()

Hayır sahip değilim ()

8. Sınıfa engelli öğrenci gelmeden önce bu alana özgü eğitim alınmalıdır görüşüne katılıyor musunuz?

Evet ()

Kısmen ()

Hayır ()

9. Öğrenciniz sınıfa gelmeden önce neler yaptınız?

Diğer öğrencilere açıklama yaptım ()

Diğer ailelerin aileleri ile görüşüm ()

Engelli öğrencinin ailesi ile görüşüm ()

Rehber öğretmeni ile görüşüm ()

Hiçbir şey yapmadım ()

10. Beden eğitimi dersinin engelli öğrencilere sporla ilgili bilgi beceri ve alışkanlıklar kazandıracağı görüşüne katılıyor musunuz?

Katılıyorum () Kararsızım () Katılmıyorum ()

11. Beden eğitimi dersinin engelli öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı sağlayacağına inanıyor musunuz?

İnanıyorum ()

Kısmen inanıyorum ()

İnanmıyorum ()

12. Beden eğitimi dersinin işbirliği içinde çalışma alışkanlığını geliştirebileceği görüşüne katılıyor musunuz?

Katılıyorum ()

Kısmen katılıyorum ()

Katılmıyorum ()

13. Engelli öğrenci siz ders anlatırken derste işlenen konuları anlayabiliyor mu?

Anlıyor ()

Az anlıyor ()

Hiç anlamıyor ()

14. Sınıfınızda engelli olmayan çocukların engelli arkadaşlarına yaklaşımları sizce nasıldır?

Arkadaşçadır, oyunlarına dahil ederler. ()

Pek arkadaşça değildirler ama engelli arkadaşlarını dışlamazlar. ()

Arkadaşça değildirler. Engelli arkadaşlarını dışlarlar ()

15. Sizce engelli olmayan öğrenciler sınıflarındaki engelli arkadaşlarından nasıl etkileniyorlar?

Olumlu etkileniyorlar ()

Olumsuz Etkileniyorlar ()

Etkilenmiyorlar ()

Fikrim yok ()

16. Yukarıdaki soruya cevabınız olumlu yada olumsuz etkileniyorlarsa sizce nasıl etkileniyorlar?

Etkinlikleri yavaşlattıklarını düşünüyorlar ()

Etkinliklerde engelli arkadaşlarını gruba dahil etmek istemiyorlar ()

Etkinliklerde engelli arkadaşlarıyla birlikte olmak istiyorlar ()

17. Siz sınıfınızdaki engelli öğrencileri diğer arkadaşlarıyla kaynaştırmak için çaba gösteriyor musunuz?

Evet gösteriyorum ()

Zaman zaman gösteriyorum ()

Hayır göstermiyorum ()

18. Sınıfınızdaki engelli öğrencileri diğer arkadaşlarıyla kaynaştırmak için ne tür bir çaba gösteriyorsunuz?

Etkinliklerde engelli öğrencilere aktif rol veriyorum ()

Etkinliklerde engelli öğrencilere pasif roller veriyorum ()

Engelli olan ve olmayan öğrencileri aynı faaliyetlerde görevlendiriyorum birbirleriyle yardımlaşmalarını sağlıyorum ()

Engelli öğrencilerle birebir ilgileniyorum ()

19. Sınıfınızda bulunan engelli öğrenci ile en çok hangi konularda problem yaşıyorsunuz?

Problem yaşamıyorum ()

Davranış problemi ()

Akademik konularda problemler ()

Bu öğrenciye yardımcı olamadığımı düşünüyorum ()

20. Sınıfınızda bulunan engelli öğrenci ile ilgili ortaya çıkan davranış problemini çözmek için neler yapıyorsunuz?

Fiziksel ceza veriyorum ()

Fiziksel olmayan türde cezaya yer veriyorum ()

Ödül kullanıyorum ()

Öğrencimle konuşmaya çalışıyorum ()

Okul yöneticisinden veya rehber öğretmenden yardım istiyorum ()

21. Engelli öğrencilere karşı öğretmenlerin sabırlı olmalarının gerekliliğine inanıyor musunuz?

Evet ()

Kısmen ()

Hayır ()

22. Engelli öğrenci velilerinin öğrencilere sunulan eğitimlerde yaklaşımları sizce yeterli midir?

Evet ()

Kısmen ()

Hayır ()

23. Sınıfınızdaki engelli öğrenciye nasıl bir program uyguluyorsunuz?

B.E.P (Bireyselleştirilmiş eğitim programı) ()

Sınıfta birebir eğitim ()

Bu öğrenci ile özel bir uygulama yapmıyorum ()

24. Sizce kaynaştırma uygulaması gerekli midir?

Çok gerekli () Gerekli () Pek gerekli değil ()

Hiç gerekli değil () Fikrim yok ()

25. Sizce kaynaştırma uygulaması yararlı mıdır?

Çok yararlı () Yararlı () Pek yararlı değil ()

Hiç yararlı değil () Fikrim yok ()

26. Sizce engelli öğrenciler ayrı sınıfta mı yoksa diğer öğrencilerle aynı sınıfta mı eğitim almalıdır?

Ayrı sınıfta eğitim almalıdır ()

Normallerle aynı sınıfta eğitim almalıdır ()

Tamamen ayrı okullarda eğitim almalıdırlar ()

Fikrim yok ()

27. Sizce beden eğitimi dersinde kaynaştırma yerine başka bir model düşünülebilir mi?

Kısmen kaynaştırma

Ayrı okulda eğitim

Özel eğitim sınıfı

28. Sınıfınızda bulunan engelli öğrencinin sınıfınızdan alınmasını ister miydiniz?

EVET ()

HAYIR ()

**EK 3- 2002-2007 YILLARI ARASI ENGELLİLER İLE İLGİLİ
HİZMET İÇİ EĞİTİM FAALİYET PROGRAMI**

2001-2002 YILI HİZMET İÇİ EĞİTİM PLANI

1	Özel Eğitimde Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Semineri	Zihinsel öğrenme yetersizliği olan öğrencilere eğitim verilen okullarda görevli, özel eğitim alanı dışında bir alan mezunu olan sınıf öğretmeni ve yöneticiler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	10.06.2002 21.06.2002	12	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır.
2	Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Kursu	İlköğretim okulları bünyesindeki zihinsel öğrenme yetersizliği olan çocuklara eğitim veren özel eğitim sınıfı öğretmenleri	Mitat Enç Görme Engelliler İlköğretim Okulu ANKARA	24.06.2002 05.07.2002	12	30	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır.
3	Otistik Çocukların Eğitimi Kursu	Otistik çocukların eğitim merkezlerinde görevli rehber öğretmenler ve kurumlarda çalışan özel eğitim öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	01.07.2002 12.07.2002	12	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır.

2003 YILI HİZMET İÇİ EĞİTİM PLANI

1	Zihinsel Engellilerin Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ANKARA	20.01.2003 07.02.2003	19	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır. Katılımcıların her türlü giderleri kendilerince karşılanacaktır.
2	İşitme Engellilerin Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ANKARA	20.01.2003 07.02.2003	19	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır. Katılımcıların her türlü giderleri kendilerince karşılanacaktır.
3	Zihinsel Engellilerin Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	20.01.2003 07.02.2003	19	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır. Katılımcıların her türlü giderleri kendilerince karşılanacaktır.
4	İşitme Engellilerin Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	20.01.2003 07.02.2003	19	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır. Katılımcıların her türlü giderleri kendilerince karşılanacaktır.
5	Zihinsel Engellilerin Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli öğretmenler	Karşıyaka Öğretmenevi İZMİR	20.01.2003 07.02.2003	19	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır. Katılımcıların her türlü giderleri kendilerince karşılanacaktır.
6	İşitme Engellilerin Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli öğretmenler	Karşıyaka Öğretmenevi İZMİR	20.01.2003 07.02.2003	19	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvuranlardan seçilenler katılacaktır. Katılımcıların her türlü giderleri kendilerince karşılanacaktır.
7	Davranış Bozukluğu Olan Çocukların Eğitimi Semineri	RAM'lerinde görevli rehber öğretmenler (Her İlden 1 Kişi)	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	09.06.2003 13.06.2003	5	81	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.

2004 YILI HİZMET İÇİ EĞİTİM PLANI

1.	İşitme Engelli Çocukların Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli (<i>özel eğitim</i>) sınıf öğretmenleri ve okulöncesi eğitim öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ANKARA	09.02.2004 27.02.2004	19	75	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
2.	Zihinsel Engelli Çocukların Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli (<i>özel eğitim</i>) sınıf öğretmenleri ve okulöncesi eğitim öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ANKARA	09.02.2004 27.02.2004	19	75	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
3.	Otistik Çocukların Eğitimi Kursu	Otistik çocuklar eğitim merkezinde görevlendirilecek özel eğitim öğretmenleri ile RAM'larda görevli rehber öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	22.03.2004 26.03.2004	5	60	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
4.	İşitme Engelli Çocukların Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli (<i>özel eğitim</i>) sınıf ve okulöncesi eğitim öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	03.05.2004 21.05.2004	19	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
5.	Zihinsel Engelli Çocukların Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli (<i>özel eğitim</i>) sınıf ve okulöncesi eğitim öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	03.05.2004 21.05.2004	19	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
6.	Özel Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Semineri	Zihinsel engellilere hizmet veren kurumların müdürleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	24.05.2004 28.05.2004	5	70	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
7.	İşitme Engelli Çocukların Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında (<i>özel eğitim</i>) görevli sınıf öğretmenleri ve okulöncesi eğitim öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	31.05.2004 18.06.2004	19	50	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
8.	Zihinsel Engelli Çocukların Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında (<i>özel eğitim</i>) görevli sınıf ve okulöncesi eğitim öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	31.05.2004 18.06.2004	19	50	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
	Üstün veya Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitimi Kursu	Bilim ve sanat merkezlerinde görevli öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	12.07.2004 16.07.2004	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.

9.	Görme Engellilerde Türkçe-Matematik Öğretim Yöntemleri Kursu	Görme engelliler ilköğretim okulu sınıf öğretmenleri ve Türkçe, matematik, fen bilgisi branş öğretmenleri ile görme engelliler özel eğitim sınıf öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	16.08.2004 20.08.2004	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
10.	İşitme Engellilerin Eğitiminde Okuma-Yazma Öğretimi Kursu	İşitme engelliler ilköğretim okulları ve işitme engelliler özel sınıflarında görevli ve ilköğretim birinci sınıfı okutacak olan öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	23.08.2004 27.08.2004	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
11.	İşitme Engellilerde Türkçe Öğretimi Kursu	İşitme engelliler okullarında görevli ve kaynaştırma eğitiminde işitme engelli öğrencisi olan Türkçe, Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	31.08.2004 03.09.2004	4	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır. Not: (Kaynaştırma eğitiminde öğrencisi olan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim formuna kaynaştırmada işitme engelli öğrencisi olduğunu belirtmeleri gerekmektedir)
12.	İşitme Engellilerin Eğitimi Kursu	İşitme engelliler meslek liselerinde görevli branş öğretmenleri ile işitme engellilerin devam ettiği meslek liseleri branş öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	06.09.2004 10.09.2004	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
13.	Üstün veya Özel Yetenekli Çocukların Eğitimi Kursu	Bilim ve sanat merkezlerinde görevli öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	13.09.2004 17.09.2004	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
14.	İşitme Engelli Çocukların Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli (özel eğitim) sınıf ve okulöncesi eğitim öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	13.09.2004 01.10.2004	19	50	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
15.	Özel Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Semineri	İşitme, görme, ortopedik engelliler ilköğretim okulları ve otistik çocuklar eğitim merkezleri müdürleri ile işitme engelliler meslek lisesi müdürleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	04.10.2004 08.10.2004	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
16.	Zihinsel Engelli Çocukların Eğitimi Kursu	Özel öğretim kurumlarında görevli (özel eğitim) sınıf ve okulöncesi eğitim öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	04.10.2004 22.10.2004	19	50	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.

2005 YILI HİZMET İÇİ EĞİTİM PLANI

1	Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Sorunu Olan Çocukların Eğitimi Kursu	Özel okullarda görevli rehber öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	18.04.2005 22.04.2005	5	75	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
2	Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Kursu	Zihinsel engellilere hizmet veren özel eğitim kurum okul ve sınıflarında görevli öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	20.06.2005 24.06.2005	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
3	İşitme Engellilerin Eğitimi Kursu	İşitme engelliler meslek liselerinde görevli branş öğretmenleri ile işitme engellilerin devam ettiği meslek liseleri branş öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	18.07.2005 22.07.2005	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
4	Özel Eğitimde Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları Geliştirme Semineri	İşitme engelliler okullarında görevli öğretmenler ile kaynaştırma eğitiminde işitme engelli öğrencisi olan öğretmenler özel sınıf öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	18.07.2005 22.07.2005	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
5	Özel Eğitimde Muhtaç Çocukların Okul Öncesi Eğitime Uyum Kursu	Anaokulları ve ana sınıflarında görevli öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	01.08.2005 05.08.2005	5	100	Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
6	İşitme Engellilerde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Yöntemleri Kursu	İşitme engelliler okullarında görevli din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	08.08.2005 12.08.2005	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
7	İşitme Engellilerde Okuma-Yazma Öğretim Yöntemleri Kursu	İşitme engelliler okullarında görevli sınıf öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	08.08.2005 12.08.2005	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
8	Görme Engellilerde Fen Bilgisi Öğretim Yöntemleri Kursu	Görme engelliler ilköğretim okullarındaki fen bilgisi ve sınıf öğretmenleri ile normal okulların görme engelliler özel eğitim sınıflarında görevli öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	29.08.2005 02.09.2005	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.

9	Zihinsel Engellilerde Sosyal Beceri Eğitimi Kursu	Zihinsel engellilere hizmet veren özel eğitim kurum okul ve sınıflarında görevli öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	29.08.2005 02.09.2005	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
10	Zihinsel Engellilerde Okuma-Yazma, Dil ve Konuşma Sorunları Olan Çocukların Eğitimi Kursu	Zihinsel engellilere hizmet veren özel eğitim kurum okul ve sınıflarında görevli öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	05.09.2005 09.09.2005	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
11	Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Kursu	Özel eğitim okullarında görevli öğretmenler ve ilköğretim okullarında kaynaştırma eğiti-mi yapan sınıf öğretmenleri			5	750	Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca seçilenler katılacaktır.
12	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri. (AB MATRA Projesi)	Proje kapsamındaki RAM'leri ve özel eğitim okullarında görevli personel			12	150	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
13	Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Semineri	İl millî eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürleri, ilköğretim müfettişi, ilçe millî eğitim müdürü ve özel eğitim okul müdürü			5	781	Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca seçilenler katılacaktır.

2006 YILI HİZMET İÇİ EĞİTİM PLANI

1.	Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliği Kursu	Özel eğitim kurumlarınca teklif edilen sınıf öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	06.02.2006 03.03.2006	26	250	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
2.	İşitme Engelliler Sınıf Öğretmenliği Kursu	Özel eğitim kurumlarınca teklif edilen sınıf öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	06.02.2006 03.03.2006	26	250	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
3.	Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliği Kursu	Özel eğitim kurumlarınca teklif edilen sınıf öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ANKARA	13.03.2006 07.04.2006	26	250	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
4.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	Trakya, Marmara ve Ege bölgesinde görevli ilköğretim müfettişleri (2005 yılında katılmayanlar)	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	03.04.2006 07.04.2006	5	200	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.
5.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	İç Anadolu bölgesi ilköğretim okullarında görevli branş öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	03.04.2006 07.04.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.
6.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	İç Anadolu ve Akdeniz bölgesi il ve ilçe millî eğitim şube müdürleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	03.04.2006 07.04.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.
7.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Doğu Karadeniz Bölgesi ilköğretim okullarında görevli sınıf öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Çayeli Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü RİZE	03.04.2006 07.04.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.
8.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim okullarında görevli branş öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	03.04.2006 07.04.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.
9.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Marmara Bölgesi ilköğretim okullarında görevli sınıf öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	10.04.2006 14.04.2006	5	200	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.
10.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	Marmara ve Ege Bölgesi il ve ilçe millî eğitim şube müdürleri (2005 yılında katılmayanlar)	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	17.04.2006 21.04.2006	5	200	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.
11.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	İç Anadolu Bölgesi ilköğretim okulu müdürleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	17.04.2006 21.04.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.
12.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim okullarında görevli rehber öğretmenler (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	17.04.2006 21.04.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'na koordine edilecektir.

13.	İşitme Engelliler Sınıf Öğretmenliği Kursu	Özel özel eğitim kurumlarınca teklif edilen sınıf öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ANKARA	17.04.2006 12.05.2006	26	250	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
14.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	Marmara ve Ege Bölgesi ilköğretim okulu müdürleri (2005 yılında katılmayanlar)	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	24.04.2006 28.04.2006	5	200	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
15.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim okulu müdürleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	24.04.2006 28.04.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
16.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi okul öncesinde görevli anaokulu ve anasınıfı öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	01.05.2006 05.05.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
17.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim okulu müdürleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	15.05.2006 18.05.2006	4	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
18.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Marmara ve Ege Bölgesi ilköğretim okullarında görevli branş öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	15.05.2006 18.05.2006	4	200	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
19.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	İç Anadolu Bölgesi ilköğretim okulu müdürleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	15.05.2006 18.05.2006	4	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
20.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	İç Anadolu Bölgesi ilköğretim okullarında görevli branş öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	05.06.2006 09.06.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
21.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Marmara ve Ege Bölgesi ilköğretim okullarında görevli branş öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	05.06.2006 09.06.2006	5	200	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
22.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	Akdeniz Bölgesi ilköğretim müfettişleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	05.06.2006 09.06.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
23.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Ankara ili ilköğretim okullarında görevli sınıf, branş ve rehber öğretmenler ile okul öncesinde görevli anasınıfı ve anaokulu öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ANKARA	05.06.2006 09.06.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
24.	Zihinsel Engelli Öğr. Oku-Yazma Öğretimi Kursu	Zihinsel engellilere hizmet veren özel eğitim kurumu, okul ve sınıflarında görevli öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	12.06.2006 16.06.2006	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.

25.	Otistik Çocukların Eğitimi Kursu	Okul öncesi eğitim kurumlarında görevli öğretmenler	Beyoğlu Öğretmenevi İSTANBUL	03.07.2006 07.07.2006	5	50	Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
26.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	İzmir ili ilköğretim okullarında görevli sınıf, branş ve rehber öğretmenler ile okul öncesinde görevli anasınıfı ve anaokulu öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Karşıyaka Öğretmenevi İZMİR	03.07.2006 07.07.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
27.	Okul Öncesi Eğitimde Kaynaştırma Kursu	Okul öncesi eğitim kurumlarında görevli öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	24.07.2006 28.07.2006	5	100	Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
28.	Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Kursu	Zihinsel engellilere hizmet veren özel eğitim kurum okul ve sınıflarında görevli öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	31.07.2006 04.08.2006	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
29.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	İstanbul ili ilköğretim okullarında görevli sınıf, branş ve rehber öğretmenler ile okul öncesinde görevli anasınıfı ve anaokulu öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Kadıköy Vali Erol Çakır Öğretmenevi İSTANBUL	07.08.2006 11.08.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
30.	Görme Engellilerde Fen Bilgisi Öğretimi Kursu	Görme engelliler okullarında ve görme engelliler özel eğitim sınıflarında görevli sınıf ve fen bilgisi öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	14.08.2006 18.08.2006	5	30	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
31.	Okul Öncesi Eğitimde Kaynaştırma Kursu	Anaokulları ve ana sınıflarında görevli öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	21.08.2006 25.08.2006	5	70	Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
32.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	Bursa ili ilköğretim okullarında görevli sınıf, branş ve rehber öğretmenler ile okul öncesinde görevli anasınıfı ve anaokulu öğretmenleri (2005 yılında katılmayanlar)	Ali Osman Sönmez Endüstri Meslek Lisesi BURSA	21.08.2006 25.08.2006	5	100	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
33.	Üstün veya Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitimi Kursu	Bilim ve sanat merkezlerinde görevli öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	21.08.2006 25.08.2006	5	50	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.

34.	Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Olan Çocukların Eğitiminde Sosyal Beceri Öğretimi Semineri	DEHB Projesi kapsamında, Ankara, Adana, Antalya, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Van, Samsun, Trabzon, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Edirne ve Bursa illerinin rehberlik araştırma merkezlerinde görevli rehber öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	21.08.2006 25.08.2006	5	80	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
35.	Özel Eğitimde Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları Geliştirme Kursu	İşitme engelliler okullarında görevli öğretmenler ile kaynaştırma eğitiminde işitme engelli öğrencisi olan öğretmenler ile özel sınıf öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	28.08.2006 01.09.2006	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
36.	Özel Eğitim ve Rehberlik Semineri	İlköğretim müfettişleri, il millî eğitim şube müdürleri, ilçe millî eğitim müdürleri, ilköğretim okul müdürleri (2005 yılında katılmayanlar)			5	500	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.
37.	Özel Eğitim ve Rehberlik Kursu	İlköğretim Okullarında görevli sınıf öğretmenleri, branş öğretmenleri, rehber öğretmenler, ana sınıfında görevli öğretmenler (2005 yılında katılmayanlar)			5	1550	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı'nca koordine edilecektir.

2007 YILI HİZMET İÇİ EĞİTİM PLANI

1.	Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliği Kursu	Özel öğretim kurumları özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görevli sınıf öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	15.01.2007 16.02.2007	33	150	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
2.	Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliği Kursu	Özel öğretim kurumları özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görevli sınıf öğretmenleri	Şerifebacı Öğretmenevi KASTAMONU	22.01.2007 23.02.2007	33	150	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
3.	Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliği Kursu	Özel öğretim kurumları özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görevli sınıf öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ANKARA	19.03.2007 20.04.2007	33	200	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
4.	Zihinsel ve İşitme Engelliler Sınıf Öğretmenliği Kursu	Özel öğretim kurumları özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde görevli sınıf öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ERZURUM	26.03.2007 27.04.2007	33	300	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
5.	Çocuklar İçin Zeka Ölçeği Uygulayıcı Yetiştirme Kursu (WECHSLER)	Rehberlik ve araştırma merkezlerinde görevli eğitimde psikolojik hizmetler, rehberlik ve psikolojik danışma veya psikoloji lisans programı mezunu rehber öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	30.04.2007 01.06.2007	33	20	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
6.	Öğretim Yöntem ve Teknikleri Kursu	Özel özel eğitim kurumlarında görevli resim, müzik ve beden eğitimi öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü VAN	21.05.2007 25.05.2007	5	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
7.	Zihinsel Engellilerde Okuma Yazma Öğretimi Kursu	Zihinsel engellilere eğitim veren ilköğretim okulları ve eğitim ve uygulama okullarında görevli sınıf öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	18.06.2007 22.06.2007	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
8.	Engellilerde Eğitim Materyali Geliştirme Semineri	İşitme engelliler özel eğitim sınıfı öğretmenleri ile işitme engelliler ilköğretim okullarında görevli sınıf öğretmenleri, işitme engelliler sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğretmenleri	Çayeli Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü RİZE	25.06.2007 29.06.2007	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
9.	Zihinsel Engellilerin Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntem ve Tek. Kursu	Zihinsel engellilere eğitim veren özel eğitim okul ve kurumlarında görevli sınıf öğretmenleri	Çayeli Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü RİZE	09.07.2007 13.07.2007	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.

10.	Görme Engellilerde Fen Bilgisi Öğretimi Kursu (II. Kademe)	Görme engelliler özel eğitim sınıfı öğretmenleri ile görme engelliler ilköğretim okullarında görevli sınıf öğretmenleri, görme engelliler sınıf öğretmenleri ve fen bilgisi öğretmenleri (2006 yılında katılanlardan seçilecektir)	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	23.07.2007 27.07.2007	5	20	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
11.	Eğitimde Kaynaştırma Semineri	Anaokulu ve ana sınıflarında görevli öğretmenler	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	06.08.2007 10.08.2007	5	100	Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır. (Tohum Vakfı İşbirliğiyle)
12.	Otistik Çocuklar Eğitim Programı Geliştirme Semineri	Otistik çocuklar eğitim merkezlerinde görevli özel eğitim öğretmen ve yöneticileri	Çayeli Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü RİZE	06.08.2007 10.08.2007	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
13.	Zihinsel Engellilerde Matematik Öğretimi Kursu	Zihinsel engellilere eğitim veren ilköğretim okulları ve eğitim ve uygulama okullarında görevli sınıf öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	13.08.2007 17.08.2007	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
14.	Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Proje Geliştirme Teknikleri Kursu	Bilim ve sanat merkezinde görevli yönetici ve öğretmenler	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	20.08.2007 24.08.2007	5	40	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
15.	Görme Yetersizliğinin Yanında Başka Engeli de Olan Bireylerin Eğitimi Kursu	Görme engelliler özel eğitim sınıfı öğretmenleri ile görme engelliler ilköğretim okullarında görevli sınıf öğretmenleri, görme engelliler sınıf öğretmenleri	Esenköy Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü YALOVA	20.08.2007 24.08.2007	5	30	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
16.	Görme Engellilerde Bağımsız Hareket Öğretimi Kursu	Görme engelliler özel eğitim sınıfı öğretmenleri ile görme engelliler ilköğretim okullarında görevli sınıf öğretmenleri, görme engelliler sınıf ve beden eğitimi öğretmenleri	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü MERSİN	10.09.2007 14.09.2007	5	30	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.
17.	Çocuk Gelişimi Eğitimi Semineri	Özel özel eğitim kursu veya rehabilitasyon merkezinde görevli okul öncesi-çocuk gelişimi öğretmeni veya uzmanları	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü AKSARAY	22.10.2007 26.10.2007	5	100	Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nce seçilenler katılacaktır.

18.	Özel Eğitimde Mesleki Bilgilendirme ve Yönlendirme Teknikleri Kursu (II. Kademe)	Rehberlik ve araştırma merkezleri ile ortaöğretim kurumlarında görevli rehber öğretmenler, sosyal taraflar (<i>İŞKUR; DPT, MERGEB, Ulusal Uzmanlar, Ortaöğretim projesi ekibi</i>)	Çayeli Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü RİZE	12.11.2007 16.11.2007	5	100	Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı ve Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce koordine edilecektir.
19.	Özel Eğitimde Mesleki Bilgilendirme ve Yönlendirme Teknikleri kursu (I. Kademe)	Rehberlik ve araştırma merkezleri ile ortaöğretim kurumlarında görevli rehber öğretmenler, sosyal taraflar (<i>İŞKUR; DPT, MERGEB, Ulusal Uzmanlar, Ortaöğretim projesi ekibi</i>)	Hizmetiçi Eğitim Enstitüsü ERZURUM	19.11.2007 23.11.2007	5	200	Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı ve Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce koordine edilecektir.